

Αθήνα, 10/10/2023

Αρ. Πρωτοκόλλου: 335451/48858/2023

Ειδ. Επιστήμονας: Α. Τακούρ
e-mail: areti.takour@synigoros.gr

☎ 2131306802

Γραμματεία Κύκλου Κοινωνικής Προστασίας

e-mail: kp@synigoros.gr

☎ 2131306735 – 2131306740

e-ΕΦΚΑ:

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

e-mail: gd.eisforon@efka.gov.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

e-mail: d.eisf.misth@efka.gov.gr

Τμήμα Διαχείρισης Εσόδων & Είσπραξης Εισφορών Μισθωτών

e-mail: tm.eisp.misth@efka.gov.gr

Τμήμα Επιχειρησιακής Υποστήριξης Εφαρμογών Μισθωτών

e-mail: tm.yposefarmmisth@efka.gov.gr

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

e-mail: gd.it@efka.gov.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

e-mail: d.egov@efka.gov.gr

Θέμα: Επιστημόνες επί της διαδικασίας επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών κλάδων επικουρικής ασφάλισης & εφάπαξ Εμίσθων Δικηγόρων, Μισθωτών Μηχανικών και Υγειονομικών και αμειβομένων με Δ.Π.Υ. (αρθ. 39 παρ. 9 Ν. 4387/2016) ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ: η ηλεκτρονική υπηρεσία επιστροφής - ειδικό ζήτημα: μη νόμιμη προϋπόθεση ελέγχου φορολογικής ενημερότητας δικαιούχων για την επιστροφή εισφορών ποσού άνω των € 1500

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει υποδεχτεί αναφορές ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ, οι οποίοι είτε αποκλείονται εξ ορισμού από την πρόσβαση είτε αντιμετωπίζουν προβλήματα με τη χρήση της ηλεκτρονικής υπηρεσίας «επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών Εμίσθων Δικηγόρων, Μισθωτών Μηχανικών και Υγειονομικών», η οποία ενεργοποιήθηκε προσφάτως, στις 10/04/2023, για την επιστροφή στη συγκεκριμένη κατηγορία ασφαλισμένων πιστωτικών υπολοίπων από τη διαφορά μεταξύ καταβληθεισών και καταβλητέων εισφορών επικουρικής ασφάλισης & εφάπαξ για μισθολογικές περιόδους 2019-2020, που ανέκυψε επιγενομένως με τις τροποποιήσεις των αρθ. 35 και 97 του Ν. 4387/2016.

Το γεγονός ότι έχουν διαδράμει ήδη έξι (6) μήνες από τη θέση σε παραγωγική λειτουργία της συγκεκριμένης ηλεκτρονικής υπηρεσίας, μας έχει επιτρέψει την καταγραφή των κυριότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι τελικοί χρήστες - ασφαλισμένοι. Δοθέντος ότι η Διεύθυνση Εισφορών Μισθωτών της Γενικής Διεύθυνσης Εισφορών e-ΕΦΚΑ δεν έχει, έως σήμερα, ανταποκριθεί στις άτυπες παρεμβάσεις μας ούτε μας έχει παράσχει επαρκείς διευκρινίσεις σχετικά με τη λυσιτελή διεκπεραίωση της επιστροφής εισφορών σε δικαιούχους που για τον οποιονδήποτε λόγο δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ηλεκτρονικώς ή εκκρεμεί η περαιτέρω επεξεργασία, θέτουμε υπόψη σας τα εξής:

I. Εισαγωγή: υλοποίηση από τον e-ΕΦΚΑ της αναδιαμόρφωσης ασφάλισης & εισφορών ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ δυνάμει των τροποποιήσεων αρθ. 35 και 97 Ν. 4387/2016

Με διαδοχικές τροποποιήσεις των διατάξεων των αρθ. 35 και 97 του Ν. 4387/2016 αναπροσαρμόστηκε από 01/01/2019, με τα αρθ. 4 και 5 του Ν. 4578/2018 και εν συνεχεία, από 01/01/2020, με τα αρθ. 31 και 45 του Ν. 4670/2020, το καθεστώς ασφάλισης α) των μισθωτών μηχανικών, β) των μισθωτών υγειονομικών, γ) των εμμίσθων δικηγόρων και δ) των ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ που παρέχουν υπηρεσία με σύμβαση από την οποία προκύπτει υποχρέωση έκδοσης Δ.Π.Υ. (αρθ. 39 παρ. 9 Ν. 4387/2016), όσον αφορά στους κλάδους επικουρικής ασφάλισης & προνοίας (εφάπαξ παροχής)¹.

Συναφώς, εκδόθηκαν διαδοχικές Εγκύκλιοι e-ΕΦΚΑ για την αναδιαμόρφωση της κωδικοποίησης κλάδων επικουρικής ασφάλισης και προνοίας που χρησιμοποιείται για την απεικόνιση της ασφάλισης στις Α.Π.Δ. ανά κατηγορία ασφαλισμένων, σύμφωνα με τις ανωτέρω νομοθετικές μεταβολές και συγκεκριμένα:

1. για μισθολογικές περιόδους από 01/01/2020, η Εγκύκλιος 47/2020 με θέμα: «*Απεικόνιση στην Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (Α.Π.Δ.) της ασφάλισης των απασχολούμενων στον ιδιωτικό τομέα και Ν.Π.Ι.Δ. δικηγόρων με έμμισθη εντολή, από 01/01/2020, σε εφαρμογή των άρθρων 45 και 31 του ν.4670/2020*», η Εγκύκλιος 48/2020 με θέμα: «*Απεικόνιση στην Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (Α.Π.Δ.) της ασφάλισης των απασχολούμενων στον ιδιωτικό τομέα και στον δημόσιο τομέα με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου (Ι.Δ.Α.Χ., Ι.Δ.Ο.Χ.) μισθωτών μηχανικών και υγειονομικών, από 01/01/2020, σε εφαρμογή του άρθρου 31 του ν.4670/2020*», στις οποίες ορίζεται ως χρόνος έναρξης εφαρμογής της νέας διαδικασίας απεικόνισης στις Α.Π.Δ. εργοδοτών η 01/10/2020 (μισθολογική περίοδος Οκτωβρίου 2020) και εξαγγέλλεται ότι για τη διαχείριση προγενέστερων μισθολογικών περιόδων θα ακολουθήσουν οδηγίες με νεότερο έγγραφο και η Εγκύκλιος 8/2021 με θέμα: «*Επικουρική ασφάλιση των απασχολούμενων στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου (Ι.Δ.Α.Χ., Ι.Δ.Ο.Χ.) μισθωτών Μηχανικών. Απεικόνιση στην Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (Α.Π.Δ.)*» για την εξομοίωση εισφορών επικουρικής ασφάλισης τ. Ε.Τ.Α.Α. εμμίσθων δικηγόρων και μισθωτών μηχανικών, σύμφωνα με το αρθ. 35 Ν. 4756/2020, που ανατρέχει από 01/01/2020. Η νέα κωδικοποίηση για την απεικόνιση της ασφάλισης των μισθωτών μηχανικών ενσωματώνει και τον κλάδο προνοίας συνεπώς εφεξής δεν εφαρμόζεται η κωδικοποίηση της Εγκυκλίου 48/2020. Ως χρόνος έναρξης εφαρμογής της νέας διαδικασίας απεικόνισης στην Α.Π.Δ. με τα νέα δεδομένα ορίζεται η 01/01/2021 (μισθολογική περίοδος Ιανουαρίου 2021), ενώ για

¹ Ως προς τις εισφορές κλάδου επικουρικής ασφάλισης: Με τις διατάξεις του αρθ. 4 Ν. 4578/2018 αντικαταστάθηκε το αρθ. 97 του Ν. 4387/2016 από τότε που ίσχυσε και μεταξύ άλλων, τροποποιήθηκε η βάση υπολογισμού των εισφορών του κλάδου επικουρικής ασφάλισης τ. ΕΤΕΑΕΠ από 01/01/2019 έως 31/12/2019. Με τη συγκεκριμένη διάταξη, η εισφορά υπέρ επικουρικής ασφάλισης υπολογίζεται επί του κατώτατου βασικού μισθού αγάμου μισθωτού ως εξής: για τον 1/2019 επί του ποσού των € 586,08 και για το χρονικό διάστημα από 01/02/2019 έως 31/12/2019 επί του ποσού των € 650. Μέχρι 31/05/2019 το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για την επικουρική ασφάλιση υπολογίζεται σε ποσοστό 3, 5% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3, 5 % για τον εργοδότη ενώ από 01/06/2019 έως 31/12/2019 σε ποσοστό 3,25% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,25% για τον εργοδότη. Με τις διατάξεις του αρθ. 45 του Ν. 4670/2020, αντικαταστάθηκε εκ νέου το αρθ. 97 του Ν. 4387/2016 και θεσπίστηκαν από 01/01/2020 τρεις ασφαλιστικές κατηγορίες επικουρικής ασφάλισης. Τα ποσά μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς επιμερίζονται κατά 50% για τον εντολέα / εργοδότη και κατά 50% για τον ασφαλισμένο. Επιπλέον, με το αρθ. 35 Ν. 4756/2020, οι εισφορές κλάδου επικουρικής ασφάλισης των μισθωτών μηχανικών εξομοιώθηκαν με τις εισφορές των εμμίσθων δικηγόρων.

Ως προς τις εισφορές κλάδου προνοίας: Με τις διατάξεις του αρθ. 5 του Ν. 4578/2018 αντικαταστάθηκε το αρθ. 35 του Ν. 4387/2016 από τότε που ίσχυσε και μεταξύ άλλων τροποποιήθηκε η βάση υπολογισμού των εισφορών του κλάδου προνοίας τ. ΕΤΕΑΕΠ από 01/01/2019 έως 31/12/2019, σε 4 % επί του βασικού μισθού αγάμου μισθωτού, επιμεριζόμενο σε 2 % για τον ασφαλισμένο και σε 2% για τον εντολέα / εργοδότη. Με τις διατάξεις του αρθ. 31 Ν. 4670/2020 αντικαταστάθηκε εκ νέου το αρθ. 35 Ν. 4387/2016 και θεσπίστηκαν από 01/01/2020 τρεις ασφαλιστικές κατηγορίες κλάδου προνοίας.

τη διαχείριση των μεταβολών μισθολογικών περιόδων έτους 2020 εξαγγέλλεται ότι θα ακολουθήσουν οδηγίες με νεότερο έγγραφο, και

2. για μισθολογικές περιόδους από 01/01/2019 έως 31/12/2019, η Εγκύκλιος 65/2021 με θέμα: «Οδηγίες για την απεικόνιση στην Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (Α.Π.Δ.) της ασφάλισης δικηγόρων με έμμισθη εντολή απασχολούμενων στον ιδιωτικό τομέα και τα Ν.Π.Ι.Δ., μισθωτών μηχανικών και υγειονομικών απασχολούμενων στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα με σχέση ιδιωτικού δικαίου (Ι.Δ.Α.Χ., Ι.Δ.Ο.Χ. με υποχρέωση υποβολής Α.Π.Δ. Κοινών Επιχειρήσεων) και προσώπων υπαγόμενων στις διατάξεις παρ. 9, άρθρου 39, Ν. 4387/2016 για μισθολογικές περιόδους από 1/1/2019 μέχρι 31/12/2019 – Νέα ηλεκτρονική υπηρεσία τροποποίησης της ασφάλισης για τα έτη 2019-2020)».

Με την ίδια Εγκύκλιο, δόθηκε η δυνατότητα α) στους εργοδότες που δεν είχαν υποβάλει Α.Π.Δ. για τους απασχολούμενους των εν λόγω κατηγοριών, να υποβάλλουν για τις μισθολογικές χρονικές περιόδους από 01/01/2019 έως 30/09/2020, χωρίς κυρώσεις, συμπληρωματικές (04) Α.Π.Δ. με μαγνητικό μέσο στην κατά τόπο αρμόδια υπηρεσία εσόδων (έδρα του εργοδότη) μέχρι 31/03/2022, προθεσμία που παρατάθηκε με το υπ' αριθ. πρωτ. 151491/31.03.2022 Έγγραφο του e-ΕΦΚΑ, μέχρι και 30/9/2022 και β) στους εργοδότες που είχαν υποβάλει Α.Π.Δ. με παλαιές κωδικοποιήσεις, να τροποποιήσουν την ασφάλιση των εργαζομένων, υπό προϋποθέσεις [όπως η διενέργεια μηχανογραφικού Ελέγχου Δηλωθέντων / Καταβληθέντων (Ε.Δ.Κ.) για την κρίσιμη μισθολογική περίοδο], και συγκεκριμένα, μέσω πλέγματος κανόνων, να επιλέξουν και να τροποποιήσουν / διορθώσουν, άπαξ, συγκεκριμένες αναλυτικές εγγραφές της Α.Π.Δ., μισθολογικών περιόδων 2019 και 2020, που φέρουν περιοριστικά Κ.Α.Δ., με χρήση της ηλεκτρονικής υπηρεσίας «τροποποίησης της Ασφάλισης για Έμμισθους Δικηγόρους, Μισθωτούς Μηχανικούς και Υγειονομικούς» που έθεσε σε παραγωγική λειτουργία για τους εργοδότες ο e-ΕΦΚΑ από 12/2021. Μετά το πέρας της καταληκτικής προθεσμίας ηλεκτρονικής υποβολής που έχει παραταθεί έως 31/12/2023 και σε περίπτωση που προκύψει ανάγκη εκ νέου διόρθωσης των δηλωθέντων ασφαλιστικών στοιχείων, η τροποποίηση ασφάλισης / εργαζόμενο δύναται να πραγματοποιηθεί μόνο κατόπιν ελέγχου της αρμόδιας υπηρεσίας εσόδων της Τοπικής Διεύθυνσης e-ΕΦΚΑ της έδρας του εργοδότη, με υποβολή Δελτίου Μεταβολής Στοιχείων Ασφάλισης – Δ.Μ.Σ.Α. και σχετικών αποδεικτικών στοιχείων.

Τέλος, ο e-ΕΦΚΑ υλοποιεί την εκπλήρωση της υποχρέωσης επιστροφής των αχρεωστήτως παρακρατηθεισών εισφορών στους ασφαλισμένους, στο παρόν χρονικό στάδιο, αποκλειστικά μέσω της ηλεκτρονικής υπηρεσίας που έθεσε σε παραγωγική λειτουργία από 10/04/2023. Ωστόσο, στη διαδικασία επιστροφής των δικαιούμενων ποσών έχουν τεθεί όροι, προϋποθέσεις και παράμετροι που αποκλείουν από την πρόσβαση σημαντικό αριθμό δικαιούχων ή που παρακωλύουν την περαιτέρω επεξεργασία πολυάριθμων αιτημάτων τα οποία παραμένουν εκκρεμή χωρίς να διεκπεραιώνονται. Τα κυριότερα νομικά και πραγματικά ζητήματα που εγείρονται, παρατίθενται αμέσως κατωτέρω:

II. Ανακύπτοντα ζητήματα επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών στους ασφαλισμένους τ. ΕΤΑΑ: η ηλεκτρονική υπηρεσία e-ΕΦΚΑ

Στο υπ' αριθ. πρωτ. 180696/10.04.2023 Γενικό Έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Εισφορών e-ΕΦΚΑ αναφέρεται ότι η νέα ηλεκτρονική υπηρεσία υποβολής αιτήματος επιστροφής είναι φιλική στον χρήστη, χρησιμοποιώντας δε αυτοματοποιημένους μηχανογραφικούς κανόνες, ολοκληρώνει άμεσα την παραλαβή του ηλεκτρονικού αιτήματος, προκειμένου να ακολουθήσουν: 1. η μηχανογραφική επεξεργασία του, η

οποία, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει τον προβλεπόμενο από την νομοθεσία υποχρεωτικό συμψηφισμό του επιστρεφόμενου ποσού με τυχόν βεβαιωμένα στο Κ.Ε.Α.Ο. οφειλή του δικαιούχου προς τον e - Ε.Φ.Κ.Α, 2. η πίστωση του τελικού προς επιστροφή ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου, τον IBAN του οποίου δήλωσε στην ηλεκτρονική αίτησή του, 3. η ενημέρωση του δικαιούχου με ηλεκτρονικό μήνυμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση που υποχρεωτικά δηλώνεται κατά την υποβολή της αίτησης.

Προκριματικώς επισημαίνεται ότι το γεγονός ότι η παρεχόμενη ηλεκτρονική υπηρεσία δεν αποτελεί «προσφερόμενη δυνατότητα» κατά την προτίμηση των ασφαλισμένων (preferred option), αλλά η προσχώρηση είναι αναπόδραστη - εφόσον επί του παρόντος δεν γίνεται εξω-ηλεκτρονική διεκπεραίωση των αιτημάτων επιστροφής από τις περιφερειακές υπηρεσίες (Τοπικές Διευθύνσεις) του e-ΕΦΚΑ -, καθιστά τους όρους πρόσβασης και χρήσης της υποκείμενους σε αυστηρότερο έλεγχο σχετικά με την τήρηση αρχών και κανόνων, προτύπων, πρωτοκόλλων, διαδικασιών και καλών πρακτικών που διέπουν την παροχή δημοσίων ηλεκτρονικών υπηρεσιών (public e-services), διότι τα σχεδιαστικά της χαρακτηριστικά, οι επιλεγείσες παράμετροι, οι εφαρμογές και οι λειτουργικότητες της επιδρούν εν τέλει στην ίδια την κοινωνικοασφαλιστική συναλλαγή που διεκπεραιώνεται μέσω αυτής, ήτοι στην άσκηση δικαιωμάτων και τη συμμόρφωση με υποχρεώσεις των τελικών χρηστών που διέπονται από αναγκαστικού δικαίου διατάξεις (ius cogens)².

II.1 Αποκλεισμός δικαιούχων από την πρόσβαση / χρήση της ηλεκτρονικής υπηρεσίας: υποχρέωση e-ΕΦΚΑ για παράλληλη τήρηση εξω - ηλεκτρονικής διοικητικής διαδικασίας διαχείρισης αιτημάτων επιστροφής

Τα αιτήματα σημαντικού αριθμού ασφαλισμένων δεν μπορούν να υποβληθούν, να τύχουν περαιτέρω επεξεργασίας ή να οριστικοποιηθούν μέσω της παρεχόμενης ηλεκτρονικής υπηρεσίας e-ΕΦΚΑ είτε by default είτε για λόγους εκτός της σφαίρας επιρροής των αιτούντων. Ενδεικτικές περιπτώσεις είναι οι εξής:

Κατ' αρχάς, αναφέρονται οι περιπτώσεις δικαιούχων, τα αιτήματα των οποίων εξ ορισμού αποκλείονται από την ηλεκτρονική επεξεργασία. Πρόκειται, κατά κύριο λόγο, για ασφαλισμένους τ. ΕΤΑΑ α) των οποίων η ασφάλιση εμπίπτει σε κωδικοποιήσεις που εξαιρούνται των συγκεκριμένων τροποποιήσεων (π.χ. υπαγόμενους στις Εγκυκλίους e-ΕΦΚΑ 39/2020 και 49/2020) ή β) για την ασφάλιση των οποίων χρησιμοποιήθηκαν από τους εργοδότες κωδικοποιήσεις που ίσχυαν προ e-ΕΦΚΑ (π.χ. Κ.Π.Κ. 131/132, 129/130), ή γ) στους οποίους έχει απονεμηθεί επικουρική σύνταξη ή εκκρεμεί αίτημά τους για απονομή επικουρικής σύνταξης από 01/01/2019 και μετά, καθώς και δ) για πιστωτικά υπόλοιπα που ανακύπτουν από μεταβολές ασφάλισης κατόπιν διενέργειας ουσιαστικών ελέγχων εργοδοτών από τα ελεγκτικά κοινωνικοασφαλιστικά όργανα.

Στις ανωτέρω by default αποκλεισθείσες περιπτώσεις, προστίθενται περιπτώσεις ασφαλισμένων για την τροποποίηση ασφάλισης των οποίων δεν έχουν γίνει ενέργειες ή εκκρεμούν διορθωτικές ενέργειες από τους εργοδότες. Επισημαίνεται ότι με την επιλεγείσα μέθοδο κανονιστικής υλοποίησης των νομοθετικών μεταβολών από την κοινωνικοασφαλιστική Διοίκηση - που εκκρεμεί επί τουλάχιστον τριετία για λόγους που

² Για την ιδιαίτερη νομική υποχρέωση του e-ΕΦΚΑ, υπό την ιδιότητα του παρόχου δημοσίων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, συνεκτίμησης των λειτουργικών και τεχνικών κινδύνων που είναι συνήθεις και σύμφυτοι με την ηλεκτρονικοποίηση των συναλλαγών, βλ. υπ' αριθ. πρωτ. 320451/58005/2022 έγγραφες επισημάνσεις του Συνηγόρου του Πολίτη και εκεί παραπομπές.

εν μέρει οφείλονται στην ανάγκη προσαρμογής των μηχανογραφικών συστημάτων του e-ΕΦΚΑ για τη δημιουργία νέων κωδικοποιήσεων ασφάλισης / εισφορών -, έχει μετακυλιστεί η διαδικαστική ενεργοποίηση των ουσιαστικών συνεπειών των τροποποιήσεων ρυθμίσεων στους εργοδότες που απασχολούν εμμίσθους δικηγόρους, μισθωτούς μηχανικούς και υγειονομικούς και συμβαλλόμενους σε συμβάσεις αρθ. 39 παρ. 9 Ν. 4387/2016³.

Οι εργοδότες υποχρεώνονται σε αλληπάλληλες χρονοβόρες, κοστοβόρες και πρακτικώς δυσεφάρμοστες ενέργειες πολλαπλών τροποποιήσεων εγγραφών / ασφαλισμένο για την, υποκείμενη σε αλληπάλληλες αναμορφώσεις, αναδρομική ασφαλιστική τακτοποίηση των απασχολούμενων τ. ΕΤΑΑ για απώτερες μισθολογικές περιόδους που ανατρέχουν στα έτη 2019-2020⁴. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω σε υπό στοιχ. Ι, προκειμένου να καταχωρηθούν οι ασφαλιστικές / οικονομικές μεταβολές στο μηχανογραφικό σύστημα του e-ΕΦΚΑ για την αναπροσαρμογή του ύψους των απαιτητών ασφαλιστικών εισφορών κλάδων επικουρικής ασφάλισης και προνοίας σε ποσά κατώτερα από τα αρχικώς παρακρατηθέντα, να πραγματοποιηθούν έλεγχοι δηλωθέντων - καταβληθέντων για τη διασταύρωση των στοιχείων και να

³ Βλ. ενδεικτικά, από 05/04/2023 Εξώδικη Διαμαρτυρία Πρόσκληση Δήλωση με Επιφύλαξη Δικαιώματος του σωματείου με την επωνυμία «Ένωση Εμμίσθων Δικηγόρων» και λοιπών εμμίσθων δικηγόρων, στρεφόμενη κατά του e-ΕΦΚΑ, κοινοποιηθείσα στην Ανεξάρτητη Αρχή στις 07/04/2023, με την οποία καλείται ο Φορέας όπως προβεί άμεσα σε όλες τις απαραίτητες τεχνικές ενέργειες για την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών επικουρικής και προνοίας σε όλους τους εμμίσθους δικηγόρους ιδιωτικού τομέα. Στην εξώδικη δήλωση γίνεται ειδική αναφορά στο γεγονός ότι ο e-ΕΦΚΑ ως φορέας διαχείρισης των Α.Π.Δ. και φορέας είσπραξης των ασφαλιστικών εισφορών δεν προέβη σε τροποποίηση των σχετικών εγκυκλίων αλλά και του μηχανογραφικού συστήματος των Α.Π.Δ. με αποτέλεσμα να συνεχίσει η παράνομη είσπραξη υπέρτερων των νομίμων ασφαλιστικών εισφορών. Επιπλέον, παρ' ότι, μετά την έκδοση με καθυστέρηση των εγκυκλίων 47/2020 και 65/2021, οι εντολές των εμμίσθων προέβησαν (με πολλά τεχνικά προβλήματα) στην υποβολή τροποποιητικών Α.Π.Δ. για το ως άνω χρονικό διάστημα, ο Φορέας δεν προέβη σε ενέργειες ή πράξεις ή λειτουργία εφαρμογής για την επιστροφή των παρανόμως εισπραχθεισών εισφορών καίτοι έχουν παρέλθει πάνω από τρία (3) έτη από την παράνομη είσπραξη τους.

⁴ Βλ. ενδεικτικά, υπ' αριθ. πρωτ. 309284/46163/2022 έγγραφη παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη για την απεικόνιση της ασφάλισης τ. ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ των απασχολούμενων στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου (ΙΔΑΧ, ΙΔΟΧ) μισθωτών μηχανικών, στην οποία διατυπώνουμε τη γνώμη ότι το γεγονός ότι η συγκεκριμένη διαδικασία, κατά τα τελευταία χρόνια, βρίσκεται υπό διαρκή αναμόρφωση, αυξάνει τις πιθανότητες εσφαλμένων δηλώσεων των δεδομένων ασφαλιστέας απασχόλησης των εμμίσθων / μισθωτών / αμειβόμενων με Δ.Π.Υ. ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ, που πέραν των δυσμενών συνεπειών που συνδέονται με τον προσδιορισμό των καταβλητέων ασφαλιστικών εισφορών για τη συγκεκριμένη κατηγορία εργαζομένων, επιπλέον, επιδρά στην ασφαλιστική εικόνα ενός εκάστου, επηρεάζοντας βασικά δεδομένα της απασχόλησης που διαρρέουν διαλειτουργικά σε περισσότερα συστήματα e-ΕΦΚΑ, ΗΔΙΚΑ κλπ.

Στο ίδιο έγγραφο, σε υπό στοιχ. «II. Ζητήματα που ανακύπτουν από τις συνεχείς νομοθετικές μεταβολές / αναμορφώσεις κωδικοποιήσεων στην απεικόνιση της ασφάλισης τ. ΕΤΑΑ - ΤΣΜΕΔΕ των μισθωτών μηχανικών», επισημαίνουμε ότι εξ' αυτών των επελθουσών νομοθετικών μεταβολών του καθεστώτος ασφάλισης των ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ (κλάδος προνοίας από 2019 και επικουρικής ασφάλισης από 2020) και των συνακόλουθα διαδοχικώς εκδοθεισών διοικητικών Εγκυκλίων με τις οποίες δόθηκαν οδηγίες για τις αλληπάλληλες αναδιαμορφώσεις των κωδικοποιήσεων προκειμένου να προσαρμοστεί η απεικόνιση στις ΑΠΔ της ασφάλισης των μισθωτών μηχανικών με τις αντίστοιχες μεταβολές, έχουν προκληθεί, επί σειρά ετών, μείζονα προβλήματα σε εργοδότες – μισθωτούς, που συνοψίζονται: α) στην προκαλούμενη σύγχυση στους εργοδότες του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα οι οποίοι αδυνατούν να παρακολουθήσουν τις συνεχείς μεταβολές ως προς την εισφοροδότηση και την ορθή απεικόνιση της ασφάλισης της συγκεκριμένης κατηγορίας μισθωτών (χρήση ορθών κωδικών ανά ασφαλισμένο) που, επιπλέον, τους υποχρεώνει σε συνεχείς τροποποιήσεις ΑΠΔ και β) στη, για σημαντικό χρόνο, εκκρεμή ασφαλιστική τακτοποίηση ενός σημαντικού αριθμού ασφαλισμένων. Η προκαλούμενη ανασφάλεια ως προς την ορθή ασφαλιστική τακτοποίηση των μισθωτών μηχανικών ιδιωτικού και δημοσίου τομέα επιτείνεται από το γεγονός ότι ακόμα δεν έχει επιτευχθεί συνολική ρύθμιση για όλες τις περιπτώσεις ασφαλισμένων αλλά κάθε μια εκ των Εγκυκλίων που έχουν εκδοθεί από το 2017 έως σήμερα καταλείπει, διαχρονικά, αρρυθμιστο ένα πεδίο (κατηγορία, τομέα ή χρονική περίοδο) ασφάλισης, εξαγγέλλοντας την επικείμενη έκδοση νεότερων οδηγιών, οι οποίες τροποποιούν / αντικαθιστούν τις προγενέστερες. Συγκεκριμένα: i. η υπ' αριθ. 6/2017 Εγκύκλιος δεν κατέλαβε στο πεδίο εφαρμογής της τους απασχολούμενους στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, για τους οποίους εξαγγέλθηκε ότι θα ακολουθήσουν νεότερες οδηγίες, ii. η υπ' αριθ. 48/2020 Εγκύκλιος παρέλειπε μισθολογικές περιόδους από 01/01/2020 εφόσον ως χρόνο έναρξης εφαρμογής της νέας διαδικασίας που διαγράφει όρισε την 01/10/2020 (μισθολογική περίοδος Οκτωβρίου 2020), iii. η υπ' αριθ. 8/2021 Εγκύκλιος, η οποία εισήγαγε νέα κωδικοποίηση από 01.01.2020 προς αντικατάσταση της Εγκυκλίου 48/2020, όρισε ως χρόνο έναρξης εφαρμογής της νέας διαδικασίας (απεικόνισης ασφάλισης στην ΑΠΔ) την 01/01/2021 (μισθολογική περίοδος Ιανουαρίου 2021) ενώ εξαγγέλθηκε ότι για τις μεταβολές μισθολογικών περιόδων έτους 2020 θα ακολουθήσουν νεότερες οδηγίες, η υπ' αριθ. 65/2021 Εγκύκλιος, η οποία ρύθμισε πληρέστερα την απεικόνιση της ασφάλισης των μισθωτών ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ και των υπαγόμενων στις διατάξεις της παρ. 9 αρθ. 39 Ν. 4387/2016 προσώπων, παρέλειπε από το πεδίο εφαρμογής της τις κατηγορίες απασχολούμενων για τους οποίους χρησιμοποιήθηκε κωδικοποίηση που ίσχυε προ ε - Ε.Φ.Κ.Α. (π.χ. Κ.Π.Κ. 131/132, 129/130), για τη διαχείριση των οποίων εξαγγέλθηκε ότι θα ακολουθήσουν νεότερες οδηγίες.

Τέλος, σε υπό στοιχ. «IV. Τελικές παρατηρήσεις ως προς την απεικόνιση των δεδομένων ασφάλισης των μισθωτών μηχανικών» καταλήγουμε ότι χρήζει εξορθολογισμού η περίπλοκη διαδικασία στην οποία καλούνται να ανταποκριθούν οι υπόχρεοι εργοδότες με τη χρήση πολλαπλών κωδικοποιήσεων για την απεικόνιση στην ΑΠΔ της ασφάλισης των μισθωτών μηχανικών – που διαφέρει και ανά μισθολογική περίοδο [01/2019-12/2019, 01/2020-09/2020, 10/2020-12/2020, 01/2021 και εφεξής].

αποτυπωθούν οι υπερβάλλουσες καταβολές ως πιστωτικά υπόλοιπα στη μερίδα των ασφαλισμένων, οι εργοδότες υποχρεώνονται 1. σε περίπτωση που δεν έχουν υποβάλει Α.Π.Δ., σε ενέργειες υποβολής συμπληρωματικών Α.Π.Δ. με νέες κωδικοποιήσεις με μαγνητικό μέσο στην κατά τόπο αρμόδια υπηρεσία εσόδων, 2. σε περίπτωση που έχουν υποβάλει Α.Π.Δ. με παλαιές κωδικοποιήσεις, σε ηλεκτρονική τροποποίηση στοιχείων ασφάλισης μέσω της ηλεκτρονικής υπηρεσίας για εργοδότες έως 31/12/2023, και 3. σε περίπτωση που θέλουν να διορθώσουν εκ νέου τα ασφαλιστικά στοιχεία και από 01/01/2024 και εφεξής, σε κατάθεση Δ.Μ.Σ.Α. πλέον αποδεικτικών στοιχείων, με χειρόγραφη διαδικασία, στην κατά τόπο αρμόδια υπηρεσία εσόδων.

Η τήρηση της προπεριγραφείσας διαδικασίας τροποποίησης της ασφάλισης των απασχολούμενων από τους εργοδότες αποτελεί αναγκαίο όρο για την περαιτέρω επεξεργασία των αιτήσεων επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών των δικαιούχων μέσω της παρεχόμενης ηλεκτρονικής υπηρεσίας. Λαμβάνοντας, λοιπόν, ως δεδομένο ότι για τον προσδιορισμό του ποσού των επιστρεπτέων εισφορών επικουρικής και εφάπαξ προϋποτίθεται η ολοκλήρωση των ενεργειών από πλευράς εργοδοτών, ευχερώς συνάγεται ότι ο χρόνος άσκησης του δικαιώματος επιστροφής από τον εκάστοτε δικαιούχο σχετικοποιείται πλήρως, ενέχει μεγάλο βαθμό τυχαιότητας και μπορεί να ματαιωθεί και οριστικά από παράγοντες μετρήσιμους (π.χ. μηχανογραφικές προσαρμογές, φόρτος εργοδότη), μη μετρήσιμους (π.χ. άρνηση, δυστροπία, κωλυσιεργία εργοδότη) και αντικειμενικούς (π.χ. παύση εργασιών εργοδότη, λύση / λήξη εργασιακής σύμβασης, απώλεια ασφαλιστέας ιδιότητας).

Ασφαλώς, η αδυναμία ηλεκτρονικής υποστήριξης του συνόλου των αιτημάτων επιστροφής δεν θα ήταν τόσο κρίσιμη εάν αποτελούσε απλώς μια προσφερόμενη δυνατότητα από τις πολλές. Παραταύτα, καταγράφεται έλλειψη παροχής εναλλακτικών λύσεων στους δικαιούχους και άρνηση υποδοχής της συγκεκριμένης κατηγορίας αιτημάτων από τις περιφερειακές υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ. Συγκεκριμένα, ασφαλισμένοι τ. ΕΤΑΑ που δεν έχουν πρόσβαση, αποκλείονται ή παρεμποδίζονται στη χρήση της παρεχόμενης ηλεκτρονικής υπηρεσίας και προσέρχονται στις Τοπικές Διευθύνσεις για την κατάθεση αιτημάτων σε έντυπη μορφή, αποπέμπονται εξαιτίας της πλήρως ηλεκτρονικοποιημένης διαδικασίας. Κατά συνέπεια, απροσδιόριστος αριθμός ασφαλισμένων εξακολουθεί να μην μπορεί να ασκήσει αποτελεσματικά το δικαίωμα επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών και πάντως, απότοκος των ανωτέρω παραγόντων που βρίσκονται εκτός της σφαίρας επιρροής των δικαιούχων είναι η περαιτέρω καθυστέρηση στην πίστωση των δικαιούμενων ποσών.

Σε όλες, λοιπόν, τις προαναφερόμενες περιπτώσεις, σε κάθε περίπτωση που εμφανίζονται κατά την είσοδο στη web εφαρμογή τα εξής μηνύματα: «- Δεν είναι δυνατή η χρήση της ηλεκτρονικής υπηρεσίας εκ μέρους σας, διότι την περίοδο 2019-2020: - Δεν έχετε ασφαλισθεί μέσω Α.Π.Δ. ως έμμισθος δικηγόρος, μισθωτός μηχανικός ή υγειονομικός ή – Ασφαλισθήκατε μέσω Α.Π.Δ. ως έμμισθος δικηγόρος, μισθωτός μηχανικός ή υγειονομικός, πλην όμως, ο εργοδότης σας δεν τροποποίησε ηλεκτρονικά την ασφάλισή σας σύμφωνα με τις οδηγίες της εγκυκλίου 65/2021 του e-ΕΦΚΑ» και εν γένει, για εκείνους τους δικαιούχους που αντιμετωπίζουν το οιοδήποτε τεχνικό πρόσκομμα κατά την πρόσβαση, την περαιτέρω επεξεργασία ή την οριστικοποίηση του αιτήματος επιστροφής, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η χρήση της ηλεκτρονικής υπηρεσίας τάσσεται ως αποκλειστική ούτε ότι παραμερίζεται κάθε ισχύουσα διοικητική διαδικασία υποβολής / διεκπεραίωσης της συγκεκριμένης κατηγορίας κοινωνικοασφαλιστικών αιτημάτων διότι η de facto

αδρανοποίηση όλων των πρόσφορων τρόπων άσκησης του δικαιώματος αναφέρεσθαι των ασφαλισμένων για επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών τους, ακόμα και πρόσκαιρα, είναι συνταγματικώς και νόμω ανεπίτρεπτη. Εφόσον, λοιπόν, μέσω της ηλεκτρονικής υπηρεσίας που παρέχει ο e-ΕΦΚΑ προς τους ασφαλισμένους δεν υποστηρίζεται το σύνολο των αιτημάτων, ο συγκεκριμένος τρόπος υποβολής δέον όπως θεωρηθεί μια προτιμώμενη δυνατότητα μεταξύ περισσότερων.

Εν ολίγοις, διατηρείται πάντοτε, παράλληλα, η τακτική «εξω-ηλεκτρονική» διοικητική διαδικασία διεκπεραίωσης της επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών από τις υπηρεσίες εσόδων (Τμήματα Ασφάλισης & Εισφορών) των Τοπικών Διευθύνσεων του e-ΕΦΚΑ, και μάλιστα, όχι μόνο με την υποβολή Δ.Μ.Σ.Α. από τους εργοδότες αλλά και - στην περίπτωση που δεν έχουν γίνει ή που δεν μπορούν να γίνουν διορθωτικές ενέργειες εκ μέρους των τελευταίων - με την κατάθεση εντύπων αιτήσεων επιστροφής / δηλώσεων απασχόλησης με συνυποβαλλόμενα αποδεικτικά από τους ίδιους τους ασφαλισμένους για την, κατόπιν διενέργειας οίκοθεν ουσιαστικών ελέγχων, έκδοση κατά περίπτωση Αποφάσεων Ακύρωσης Μετατροπής Ασφάλισης (ΑΚΜΕΤ), από την οριστικοποίηση των οποίων θα προκύπτουν τα προς επιστροφή ποσά και εν συνεχεία, Αποφάσεων Συμψηφισμού / Επιστροφής Εισφορών (ΑΠ.ΕΠ.)⁵.

II.11 Ειδικό ζήτημα: Μη νόμιμη προϋπόθεση φορολογικής ενημερότητας ασφαλισμένων για την οριστικοποίηση ηλεκτρονικής αίτησης αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών ποσού άνω των € 1500

Με το υπ' αριθ. πρωτ. 180696/10.04.2023 Γενικό Έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Εισφορών e-ΕΦΚΑ, τίθεται πρόσθετη προϋπόθεση για τη χρήση της ηλεκτρονικής υπηρεσίας επιστροφής εισφορών εφόσον «δικαιούχοι που δεν είναι φορολογικά ενήμεροι δεν μπορούν να υποβάλουν ηλεκτρονική αίτηση». Η ηλεκτρονική συγκατάθεση των ασφαλισμένων για τον αυτοματοποιημένο έλεγχο φορολογικής τους ενημερότητας, μέσω διαλειτουργικότητας, από το ΟΠΣ της Α.Α.Δ.Ε. έχει τεθεί ως απαραίτητος όρος για την οριστικοποίηση των αιτήσεων. Συγκεκριμένα, στο συνημμένο εγχειρίδιο χρήσης της ηλεκτρονικής υπηρεσίας, σε υπ' αριθ. 8 ορίζεται ότι «Ο χρήστης, εφόσον το ποσό προς επιστροφή είναι άνω των 1500,00 ευρώ, επιλέγει **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ**, το λειτουργικό κουμπί «**Έλεγχος Φορολογικής Ενημερότητας**» και μεταβαίνει στην παρακάτω οθόνη, όπου καλείται να επιλέξει το κουμπί «**Εκτέλεση Ελέγχου**» και σε υπ' αριθ. 9 ότι «Ο χρήστης θα πληροφορηθεί με κατάλληλο μήνυμα για την έκβαση του ελέγχου, δηλαδή, τόσο για την περίπτωση του επιτυχούς ελέγχου, όσο και για την

⁵ Βλ. σε Εγκύκλιο e-ΕΦΚΑ 33/2018: «[...] 3. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ Ε.Φ.Κ.Α. Για την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών απαιτείται η υποβολή αίτησης (επισυναπτόμενα έντυπα) από τους δικαιούχους, εργοδότες και μισθωτούς που ασφαίζονται μέσω Α.Π.Δ., στις αρμόδιες Υπηρεσίες Μισθωτών Ε.Φ.Κ.Α.. Μετά την υποβολή αυτής, θα πρέπει να ακολουθούνται τα κάτωθι: • Καταχώρηση της αίτησης επιστροφής στο Ο.Π.Σ./τ. Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.. • Πρόσκληση στον εργοδότη για την προσκόμιση των έγγραφων στοιχείων απασχόλησης, αυτεπάγγελτη αναζήτηση αυτών, όπου είναι δυνατό, μέσω της εφαρμογής «ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΡΓΑΝΗ» και διενέργεια ουσιαστικού ελέγχου έως την τελευταία απαιτητή μισθολογική περίοδο. • Διεκπεραίωση των εκκρεμών Καταγγελιών-Δηλώσεων απασχόλησης, έλεγχος και διεκπεραίωση των Δελτίων Ελέγχου (επιτόπιοι έλεγχοι), των εκκρεμών Δελτίων Μεταβολής Στοιχείων Ασφάλισης (Δ.Μ.Σ.Α.), των διαπιστώσεων πραγματικής απασχόλησης κ.λ.π.. • Διενέργεια Ελέγχου Δηλωθέντων Καταβληθέντων (Ε.Δ.Κ.). • Έκδοση αποφάσεων συμψηφισμού εφόσον προκύψει πιστωτικό υπόλοιπο. • Έκδοση Απόφασης Επιστροφής (ΑΠ.ΕΠ.) [...]».

περίπτωση του μη επιτυχούς». Σε περίπτωση που ο χρήστης δεν είναι φορολογικά ενήμερος εμφανίζεται σχετικό μήνυμα και δεν μπορεί να προχωρήσει με την οριστική υποβολή της αίτησης.

Εξ αφορμής της διερεύνησης αναφορών ενδιαφερομένων των οποίων οι ηλεκτρονικές αιτήσεις δεν οριστικοποιούνται επειδή ο αυτοματοποιημένος έλεγχος φορολογικής ενημερότητας δεν είναι επιτυχής με αποτέλεσμα να έχουν παρακρατηθεί από τον e-ΕΦΚΑ τα επιστρεπτέα ποσά, **την Ανεξάρτητη Αρχή απασχόλησε το ιδιαίτερα κρίσιμο ερώτημα εάν πράγματι νόμω προβλέπεται ως αναγκαία η φορολογική ενημερότητα των εμμίσθων / μισθωτών / αμειβομένων με Δ.Π.Υ. ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ για την επιστροφή σε αυτούς ασφαλιστικών εισφορών που έχουν καταβάλει αχρεωστήτως, όταν το προς επιστροφή ποσό είναι άνω των € 1500.**

Το άρθρο 12 «Αποδεικτικό ενημερότητας και βεβαίωση οφειλής» του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (στο εξής «ΚΦΔ») προβλέπει ότι: «1. Ο φορολογούμενος δύναται να ζητήσει αποδεικτικό ενημερότητας ισχύος μέχρι και δύο (2) μηνών για την πραγματοποίηση πράξεων και συναλλαγών που ρητά ορίζονται. 2. Η Φορολογική Διοίκηση χορηγεί αποδεικτικό ενημερότητας, μόνο εφόσον ο φορολογούμενος δεν έχει οφειλές στη Φορολογική Διοίκηση από οποιαδήποτε αιτία και έχει υποβάλει τις απαιτούμενες φορολογικές δηλώσεις των τελευταίων πέντε (5) ετών. [...] 4. Κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στις παρ. 2 και 3, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος έχει ενταχθεί σε πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών ή έχει οφειλές μη ληξιπρόθεσμες ή σε αναστολή, δύναται να εκδοθεί αποδεικτικό ενημερότητας περιορισμένης ισχύος, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τον έναν (1) μήνα. Η Φορολογική Διοίκηση και μετά τη συμμόρφωση του οφειλέτη σε πρόγραμμα ρύθμισης ορίζει υποχρεωτικά όρο παρακράτησης στις περιπτώσεις που το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για είσπραξη χρημάτων ή μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία. Το παρακρατούμενο ποσό λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη δόσης ή δόσεων, σύμφωνα με το πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών [...] 5. Οι πράξεις και συναλλαγές για τις οποίες προσκομίζεται αποδεικτικό ενημερότητας, οι προϋποθέσεις χορήγησής του, οι τυχόν εξαιρέσεις από την υποχρέωση προσκόμισής του, οι οφειλές που λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγησή του, οι φορολογικές δηλώσεις που απαιτείται να έχουν υποβληθεί για την έκδοση του αποδεικτικού, ο τύπος του, το περιεχόμενο, η διάρκεια ισχύος, τα ποσοστά παρακράτησης όταν το αποδεικτικό ενημερότητας εκδίδεται για είσπραξη χρημάτων, ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή των ποσοστών παρακράτησης της παρ. 4, τα τυχόν άλλα πρόσωπα τα οποία δύναται να ζητούν και να λαμβάνουν το αποδεικτικό, τα όργανα έκδοσής του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής ορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή [...] 6. Αν ζητείται αποδεικτικό ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων ή μεταβίβαση ακινήτου και δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις των παρ. 2, 3 και 4 για τη χορήγησή του, ούτε συντρέχουν οι προϋποθέσεις συμψηφισμού, εκδίδεται από την αρμόδια για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσία, βεβαίωση οφειλής προς το Δημόσιο, η οποία κατατίθεται αντί του αποδεικτικού ενημερότητας στην υπηρεσία ή τον οργανισμό πληρωμής ή κατατίθεται για τη μεταβίβαση ακινήτου. Με βάση τη βεβαίωση αυτή αποδίδεται στην υπηρεσία που εξέδωσε τη βεβαίωση το προς είσπραξη ποσό ή το προϊόν του τιμήματος και μέχρι του ύψους της οφειλής. 7. Οι προϋποθέσεις χορήγησης βεβαίωσης οφειλής, οι οφειλές που λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγησή της, τα όργανα έκδοσης, ο τύπος, το περιεχόμενο, η διάρκεια ισχύος και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής ορίζονται με απόφαση του Διοικητή [...]». Επιπλέον, το αρθ. 48 του ΚΦΔ ορίζει σε παρ. 2 ότι «2. Η Φορολογική Διοίκηση συμψηφίζει απαιτήσεις από φόρους και λοιπά έσοδα του Δημοσίου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα και σε όλη την εν γένει φορολογική και τελωνειακή νομοθεσία, σύμφωνα με το άρθρο 75 του Κ.Ε.Δ.Ε. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να συμψηφίζει κάθε άλλη απαίτηση σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο πρώτο εδάφιο».

Κατ' εξουσιοδότηση του αρθ. 12 του προϊσχύσαντος ΚΦΔ (Ν. 4174/2013), με πανομοιότυπο περιεχόμενο με το ταυτάριθμο του νέου ΚΦΔ (Ν. 4987/2022), πλην της εξουσιοδότησης για την έκδοση αποφάσεων που

με το νέο αρθ. 12 παρέχεται προς το Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. αντί του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, εκδόθηκε η ΠΟΛ 1274/27.12.2013 (ΦΕΚ Β' 3398/27.12.2013) απόφαση του Γ.Γ.Δ.Ε. με τίτλο «Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρου 12 ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α'), όπως ισχύει», η οποία έχει υποστεί αλληπάλληλες τροποποιήσεις και εξακολουθεί ισχύουσα⁶. Η ΠΟΛ 1274/2013 στο άρθρο 1 «Πράξεις και συναλλαγές για τις οποίες απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητα» ορίζει ότι **«1. Η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας καθίσταται υποχρεωτική στις εξής περιπτώσεις: α. Για την είσπραξη χρημάτων ή την εξόφληση τίτλων πληρωμής από το Δημόσιο Τομέα, όπως αυτός καθορίζεται στην κείμενη νομοθεσία από Δημοσίους Υπολόγους και από αυτούς που ενεργούν πληρωμές με εντολή ή εξουσιοδότηση των ανωτέρω, εφόσον το ακαθάριστο ποσό για κάθε τίτλο πληρωμής υπερβαίνει τα χίλια πεντακόσια ευρώ (1.500), ανά δικαιούχο. Το αποδεικτικό ενημερότητας προσκομίζεται από τον εισπράττοντα στους διενεργούντες την πληρωμή ή την εξόφληση του τίτλου, κατά την πληρωμή ή την εξόφληση αυτού [...]»** και στο άρθρο 6 «Τύπος και περιεχόμενο του αποδεικτικού ενημερότητας» ότι **«[...] 2. Στο αποδεικτικό ενημερότητας αναγράφεται και: α. η αιτία χορήγησής του ως ακολούθως: i) Για είσπραξη χρημάτων από φορείς Κεντρικής Κυβέρνησης. ii) Για είσπραξη χρημάτων από φορείς του Δημοσίου (πλην Κεντρικής Κυβέρνησης) [...] γ. Στα αποδεικτικά μηνιαίας ισχύος που εκδίδονται με τον όρο της παρακράτησης για είσπραξη χρημάτων, τα στοιχεία του τίτλου πληρωμής ή οποιοδήποτε στοιχείο ταυτοποιεί τη συγκεκριμένη πληρωμή. 3. Στο αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται με όρο παρακράτησης αναγράφεται ο κατά περίπτωση κωδικός, σύμφωνα με τον οποίο ο υπόχρεος θα αποδώσει το ποσό της παρακράτησης στους φορείς είσπραξης για λογαριασμό της Φορολογικής Διοίκησης κατά την κείμενη νομοθεσία [...]»**.

Σύμφωνα με το αρθ. 104 «Επιστροφή αχρεωστήτως εισπραχθεισών εισφορών» του Ν. 4387/2016: **«1. Αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές στον ΕΦΚΑ συμψηφίζονται με πάσης φύσεως καθυστερούμενες οφειλές, ρυθμισμένες ή μη, των δικαιούχων προς τον ΕΦΚΑ και τους τρίτους φορείς, για τους οποίους ο ΕΦΚΑ συνεισπράττει εισφορές. Αν δεν υπάρχουν οφειλές ή αν ύστερα από τον συμψηφισμό προκύπτει υπόλοιπο ποσό, αυτό επιστρέφεται άτοκα στους δικαιούχους ως εξής: α. Στις περιπτώσεις μισθωτών, ύστερα από αίτηση των δικαιούχων [...] 2. Οι εισφορές υπέρ τρίτων φορέων που συνεισπράττονται από τον ΕΦΚΑ επιστρέφονται από αυτόν, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 1 και βαρύνουν τον αντίστοιχο φορέα, υπέρ του οποίου έγινε η είσπραξη [...]»**.

Κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 5 του αρθ. 104 εκδόθηκε αρχικώς η υπ' αριθ. Δ.15/Δ'12061/293 (ΦΕΚ Β 773 6.3.2018) Υ.Α. η οποία σε αρθ. 1 όριζε ότι: **«1. Οι αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές στον ΕΦΚΑ συμψηφίζονται με τις πάσης φύσεως καθυστερούμενες οφειλές, ρυθμισμένες ή μη, των δικαιούχων προς τον ΕΦΚΑ και τους τρίτους φορείς, για τους οποίους ο ΕΦΚΑ συνεισπράττει εισφορές. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν οφειλές ή εάν ύστερα από τον συμψηφισμό, σύμφωνα με τα ανωτέρω, προκύπτει υπόλοιπο ποσό, αυτό επιστρέφεται άτοκα στους δικαιούχους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 της παρούσας [...] 2. Ως αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές νοούνται τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται στον ΕΦΚΑ για οποιαδήποτε αιτία, και για τα οποία, βάσει της κείμενης νομοθεσίας, δεν προκύπτει υποχρέωση καταβολής τους [...] 3. Ο συμψηφισμός ή η επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών αφορά σε χρηματικά ποσά που έχουν καταβληθεί υπέρ του κλάδου κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών του ΕΦΚΑ, καθώς και για χρηματικά ποσά που έχουν εισπραχθεί αχρεωστήτως από τον ΕΦΚΑ υπέρ του ΕΤΕΑΕΠ, του ΕΟΠΥΥ, του ΟΑΕΔ, καθώς και οποιουδήποτε άλλου φορέα για τον οποίο ο ΕΦΚΑ συνεισπράττει εισφορές», και σε άρθρο 2 ότι «Για τον συμψηφισμό ή την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών: α) σε περίπτωση μισθωτών ασφαλισμένων, υποβάλλεται σχετικό αίτημα από**

⁶ Βλ. τροποποιήσεις με επόμενες ΠΟΛ και Αποφάσεις ΓΓΔΕ και μετά το νέο ΚΦΔ, πρόσφατη υπ' αριθ. Α.1020 (ΦΕΚ Β' 1022/23.02.2023) τροποποίηση της ΠΟΛ από τον Διοικητή Α.Α.Δ.Ε.

τον δικαιούχο, ασφαλισμένο ή/και εργοδότη, των αχρεωστήτως καταβληθέντων χρηματικών ποσών [...] 2. Οι αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές υπέρ τρίτων φορέων που συνεισπράττονται από τον ΕΦΚΑ επιστρέφονται από αυτόν, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρούσας και βαρύνουν τον αντίστοιχο φορέα υπέρ του οποίου έγινε η είσπραξη [...].»

Η ανωτέρω Υ.Α. έπαυσε να ισχύει με το αρθ. 5 της υπ' αριθ. Δ.15/Δ'90598 (ΦΕΚ Β' 5404/22.11.2021) Υ.Α. «Καθορισμός της διαδικασίας συμψηφισμού και επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.)», που σε αρθ. 1 επαναλαμβάνει ότι «[...] 1. Οι αχρεωστήτως καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές στον e-Ε.Φ.Κ.Α. συμψηφίζονται με τις πάσης φύσεως καθυστερούμενες οφειλές, ρυθμισμένες ή μη, των δικαιούχων προς τον e-Ε.Φ.Κ.Α. και τους τρίτους φορείς, για τους οποίους ο e-Ε.Φ.Κ.Α. συνεισπράττει ασφαλιστικές εισφορές. Σε περίπτωση που ο δικαιούχος των αχρεωστήτως καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών έχει υπαχθεί σε καθεστώς ρύθμισης οφειλών, της οποίας οι όροι τηρούνται, ο συμψηφισμός συντελείται και με τις μη ληξιπρόθεσμες δόσεις της ρύθμισης. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν οφειλές ή εάν ύστερα από το συμψηφισμό, σύμφωνα με τα ανωτέρω, προκύπτει υπόλοιπο ποσό, αυτό επιστρέφεται άτοκα στους δικαιούχους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 της παρούσας 3. Ο συμψηφισμός με οφειλή και η επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών αφορά σε χρηματικά ποσά που έχουν καταβληθεί υπέρ των κλάδων ασφάλισης του e-Ε.Φ.Κ.Α., καθώς και σε χρηματικά ποσά που έχουν εισπραχθεί αχρεωστήτως από τον e-Ε.Φ.Κ.Α. υπέρ του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., του Ο.Α.Ε.Δ., καθώς και οποιουδήποτε άλλου φορέα, για τον οποίο ο e-Ε.Φ.Κ.Α. συνεισπράττει εισφορές» και σε άρθρο 2 ότι «Για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών: [...] α) σε περίπτωση μισθωτών ασφαλισμένων, υποβάλλεται σχετική αίτηση από το δικαιούχο των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών, ασφαλισμένο ή / και εργοδότη [...] Σε περίπτωση που δεν υποβληθεί αίτηση για επιστροφή, τα αχρεωστήτως καταβληθέντα χρηματικά ποσά παραμένουν στον e-ΕΦΚΑ ως πιστωτικό υπόλοιπο, συμψηφιζόμενο με επόμενες ασφαλιστικές εισφορές [...].»

Συναφώς, εκδόθηκε η Εγκύκλιος ΕΦΚΑ 33/2018 για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών σε δικαιούχους, εργοδότες και μισθωτούς ασφαλισμένους⁷ που ορίζει σε υπό στοιχ. 1. Συμψηφισμός και Επιστροφή των Αχρεωστήτως Καταβληθεισών Εισφορών στον ΕΦΚΑ Ι. Οι αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές στον Ε.Φ.Κ.Α., συμψηφίζονται με τις πάσης φύσεως καθυστερούμενες οφειλές, ρυθμισμένες ή μη, των δικαιούχων προς τον Ε.Φ.Κ.Α. και τους τρίτους φορείς, για τους οποίους ο Ε.Φ.Κ.Α. συνεισπράττει εισφορές. Ως αχρεώστητες καταβληθείσες εισφορές νοούνται, τα χρηματικά ποσά των εισφορών που καταβάλλονται στον Ε.Φ.Κ.Α. για οποιαδήποτε αιτία και για τα οποία, βάση της κείμενης νομοθεσίας, δεν προκύπτει υποχρέωση καταβολής τους. Ενδεικτικές περιπτώσεις αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών αποτελούν η καταβολή εισφορών υψηλότερων των απαιτητών ασφαλιστέων αποδοχών (πλαφόν), η υπερβάλλουσα καταβολή εισφορών πάνω από το οφειλόμενο ποσό, η μεταβολή χρόνου ασφάλισης, η υπερείσπραξη από το μέτρο της κατάσχεσης εις χείρας Τρίτων, η επιστροφή εισφορών λόγω διπλής ασφάλισης για υγειονομική περίθαλψη σε φορέα πριν την έναρξη του Ε.Φ.Κ.Α. κ.λ.π. [...] Εφόσον μετά τη διενέργεια ελέγχου (Δηλωθέντων-Καταβληθέντων και Ουσιαστικού) και την πραγματοποίηση συμψηφισμού προκύψει πιστωτικό υπόλοιπο, αυτό επιστρέφεται άτοκα στους δικαιούχους. [...] **II. Ο συμψηφισμός ή η επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών, αφορούν χρηματικά ποσά που έχουν καταβληθεί αχρεώστητα υπέρ της κύριας ασφάλισης και**

⁷ Για τους μη μισθωτούς ασφαλισμένους, ελεύθερους επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενους και αγρότες, εκδόθηκαν οι Εγκύκλιοι ΕΦΚΑ 47/2018, 52/2018 και η Εγκύκλιος e-ΕΦΚΑ 42/2022.

λοιπών κλάδων-παροχών του Ε.Φ.Κ.Α., καθώς και χρηματικά ποσά που συνεισπράττονται από τον Ε.Φ.Κ.Α., υπέρ Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., Ε.Ο.Π.Υ.Υ., Ο.Α.Ε.Δ. καθώς και οποιουδήποτε άλλου φορέα. Σε υπ' αριθ. 5. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ορίζεται ότι Α1. Η διαχείριση των αιτήσεων επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών, θα πραγματοποιείται σύμφωνα με τις οδηγίες της παρούσας : [...] ii) Για τους δικαιούχους - ασφαλισμένους και εργοδότες, των φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών του τ. Ε.Τ.Α.Α. (Τ.Σ.Α.Υ., Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., Τ.Α.Ν.), τ. Ε.Τ.Α.Π. - Μ.Μ.Ε. και τ. Ο.Γ.Α. που εντάχθηκαν στον Ε.Φ.Κ.Α., για χρονική περίοδο από 01/01/2017 και εφεξής. [...] **Β. Οι αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές υπέρ τρίτων φορέων (Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., Ε.Ο.Π.Υ.Υ., Ο.Α.Ε.Δ.), που συνεισπράττονται από τον Ε.Φ.Κ.Α., επιστρέφονται από αυτόν και βαρύνουν τον αντίστοιχο φορέα υπέρ του οποίου έγινε η εισπράξη** (Για ενέργειες π. υποκαταστημάτων μισθωτών ΕΦΚΑ και νυν Τοπικών Διευθύνσεων e-ΕΦΚΑ, βλ. ανωτέρω υποσημ. 5).

Στο ίδιο πλαίσιο, ο κατ' εξουσιοδότηση του αρθ. 70 παρ. 10 Ν. 4387/2016, εκδοθείς Κανονισμός Οικονομικής Οργάνωσης και Λογιστικής Λειτουργίας του e-ΕΦΚΑ (αριθ. Φ.ΕΦΚΑ/οικ.22424/861, ΦΕΚ Β' 1720/18.05.2017) σε αρθ. 23 «Επιστροφή ποσών αχρεωστήτως εισπραχθέντων» ορίζει ότι «1. Στις περιπτώσεις εισπράξης ποσών αχρεωστήτως, η επιστροφή αυτών γίνεται με αίτηση του δικαιούχου, με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Διεύθυνσης μετά από σχετική έκθεση εκκαθάρισης, που συντάσσεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες που έκαναν την εισπράξη. [...] 3. Εάν κατά την εκκαθάριση δεν διαπιστωθεί ληξιπρόθεσμη οφειλή του δικαιούχου, εκδίδεται χρηματικό ένταλμα από τις αρμόδιες υπηρεσίες και αποστέλλεται σχετική ειδοποίηση σ' αυτόν. Σε αντίθετη περίπτωση ενεργείται οίκοθεν συμψηφισμός από τον Φορέα. [...] 5. Εισφορές ασφαλισμένων Κλάδου Σύνταξης αχρεωστήτως εισπραχθείσες επιστρέφονται ατόκως με αίτηση του ασφαλισμένου ή και αυτεπάγγελτα από την υπηρεσία. Το δικαίωμα επιστροφής παραγράφεται μετά παρέλευση δετίας από τη λήξη του οικονομικού έτους εντός του οποίου καταβλήθηκαν οι εισφορές. 6. Ασφαλιστικές εισφορές κλάδου Σύνταξης καταβληθείσες από τους ασφαλισμένους, που ενώ διέκοψαν την άσκηση του επαγγέλματος, συνέχιζαν να καταβάλλουν, επιστρέφονται άτοκα με αίτησή τους ή και αυτεπάγγελτα» και σε αρθ. 25 «Συμψηφισμός Επιστρεφόμενων Ποσών» ότι «Στην περίπτωση που ο δικαιούχος ποσού που επιστρέφεται είναι οφειλέτης του Ε.Φ.Κ.Α. για χρέος ληξιπρόθεσμο, γίνεται συμψηφισμός με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Υπηρεσίας, είτε μετά από πρόταση του οφειλέτη, είτε οίκοθεν από τον Ε.Φ.Κ.Α.».

Επισημαίνεται ότι με τις διατάξεις των άρθρων 1-9 του Ν 4670/2020 «Ασφαλιστική μεταρρύθμιση και ψηφιακός μετασχηματισμός Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) και άλλες διατάξεις», από 01/03/2020, ο e-ΕΦΚΑ καθίσταται οιονεί καθολικός διάδοχος του ΕΤΕΑΕΠ το οποίο καταργείται. Συγκεκριμένα, με το αρθ. 1 Ν. 4670/2020 προστέθηκε άρθρο 51 Α στο Ν. 4387/2016 που ορίζει σε παρ. 2 ότι «2. Στον e-Ε.Φ.Κ.Α. εντάσσεται από την 1.3.2020 το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.). Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.) καταργείται και ο e-Ε.Φ.Κ.Α. καθίσταται οιονεί καθολικός διάδοχος αυτού. Στον e-Ε.Φ.Κ.Α. εντάσσονται ο Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης και ο Κλάδος Εφάπαξ Παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. με πλήρη οικονομική, λογιστική και περιουσιακή αυτοτέλεια έκαστος. [...]», ενώ με το αρθ. 6 προστέθηκε νέο άρθρο 70 Α ως εξής «1. Το σύνολο του ενεργητικού και του παθητικού που προέρχεται από τους εντασσόμενους στον e-Ε.Φ.Κ.Α. Κλάδους Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., οι πόροι που προβλέπονται υπέρ αυτών από τις ισχύουσες διατάξεις, καθώς και η κινητή και ακίνητη περιουσία τους, περιέρχονται αυτοδίκαια στους αντίστοιχους αυτοτελείς κλάδους του, στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης και στον Κλάδο Εφάπαξ Παροχών του e-Ε.Φ.Κ.Α., ως καθολικούς διαδόχους τους. Ο e-Ε.Φ.Κ.Α. υπεισέρχεται στα πάσης φύσεως δικαιώματα και υποχρεώσεις των εντασσόμενων κλάδων Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. ως οιονεί καθολικός διάδοχος αυτού. [...] **7. Για τα θέματα οικονομικής οργάνωσης και**

Λογιστικής Λειτουργίας των Κλάδων Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. που εντάσσονται στον e-Ε.Φ.Κ.Α. από την 1.3.2020, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κανονισμού Οικονομικής Οργάνωσης και Λειτουργίας του e-Ε.Φ.Κ.Α [...]». Συνεπώς, από το χρόνο κατάργησης του ΕΤΕΑΕΠ έχει παύσει η, σύμφωνα με την παρ. 7 του αρθ. 45 Α του Ν. 4052/2012, εφαρμογή του Κανονισμού Οικονομικής Οργάνωσης και Λογιστικής Λειτουργίας του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης (Ε.Τ.Ε.Α.) (Αριθ. Φ21250/14476/1029/2014 όπως τροποποιήθηκε με την Φ. 21250/2748/41/2018).

Από τις προαναφερόμενες ουσιαστικού δικαίου διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, προκύπτει ότι:

I. Η επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών στους ασφαλισμένους διέπεται από ειδικές προς τούτο κοινωνικοασφαλιστικές διατάξεις που δεν προβλέπουν την παρακράτηση για χρέη προς το Δημόσιο ούτε θέτουν έτερες ουσιαστικές προϋποθέσεις για την επιστροφή πλην του υποχρεωτικού αυτεπάγγελτου συμψηφισμού αποκλειστικά και μόνο ανταπαιτήσεων μεταξύ ασφαλισμένων και e-ΕΦΚΑ που προέρχονται από την κοινωνικοασφαλιστική σχέση. Συνεπώς, σε περίπτωση που δεν υφίστανται ληξιπρόθεσμες ασφαλιστικές οφειλές των δικαιούχων για τις οποίες οι ως άνω διατάξεις προβλέπουν ειδικώς την αναγκαστική αμοιβαία απόσβεση με συνυπολογισμό και / ή μετά το συμψηφισμό παραμένουν ποσά προς επιστροφή, αυτά καταχωρούνται ως πιστωτικά υπόλοιπα στις οικονομικές μερίδες των ασφαλισμένων και επιστρέφονται στους τραπεζικούς τους λογαριασμούς (IBAN) κατόπιν αιτήσεως. Η εν λόγω δέσμια αρμοδιότητα της κοινωνικοασφαλιστικής Διοίκησης για τη διενέργεια αυτεπάγγελτης συμψηφιστικής απόσβεσης των ασφαλιστικών ανταπαιτήσεων κατά το μέρος που αλληλοκαλύπτονται, θεσπίσθηκε κατ' αρχάς για λόγους έγκαιρης είσπραξης των εσόδων, οικονομίας χρόνου και δαπάνης καθώς και αποφυγής των δυσμενών συνεπειών της αφερεγγυότητας των οφειλετών εντούτοις αποτελεί ταυτόχρονα υποκατάστατο μέσο καταβολής και ικανοποίησης της εγερθείσας ανταπαιτήσης του ασφαλισμένου.

Το γεγονός ότι ο ιστορικός νομοθέτης θέλησε οι επιστρεπτές εισφορές που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως να είναι δεκτικές συμψηφισμού αποκλειστικά και μόνο με ασφαλιστικές ανταπαιτήσεις του e-ΕΦΚΑ και να μην παρακρατώνται για τη συμψηφιστική εξόφληση φορολογικών οφειλών, επιρρωνύεται από το γεγονός ότι στην αρχική του μορφή, το αρθ. 104 προέβλεπε την αντικατάσταση της παρ. 7 του άρθρου 27 του Α.Ν. 1846/1951 και την άτοκη επιστροφή των εισφορών που έχουν εισπραχθεί αχρεώστητα στους δικαιούχους, μετά από αίτησή τους και μόνο μετά από συμψηφισμό «είτε με επόμενες οφειλόμενες καταβολές βάσει δηλώσεων ΑΠΔ [...] είτε [...] για οφειλή τους προς άλλους ασφαλιστικούς φορείς και φορολογικές αρχές». Κατά την αντικατάσταση της αρχικής διάταξης με το αρθ. 15 Ν. 4488/2017 από τότε που ίσχυσε που, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου, θεσπίζει ενιαίους κανόνες επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών για όλους τους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ, η συγκεκριμένη φράση περί συμψηφισμού με φορολογικές οφειλές απαλείφθηκε. **Συνεπώς, από 01/01/2017, είναι σαφώς εκπεφρασμένη η βούληση του νομοθέτη ότι οι απαιτήσεις όλων των ασφαλισμένων από αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές όλων των κλάδων ασφάλισης (κύριας, επικουρικής, προνοίας, υγείας κλπ.) δεν είναι δεκτικές αυτεπάγγελτου συμψηφισμού με λοιπές οφειλές προς το Δημόσιο παρά μόνο με ασφαλιστικές οφειλές (ΣΤΕ 755/2019).**

Συνοψίζοντας, βάσει του ανωτέρω θεσμικού πλαισίου που ρυθμίζει ειδικώς και αδιαστίκτως την επιστροφή ασφαλιστικών εισφορών που έχουν εισπραχθεί χωρίς νόμιμη αιτία από τον e-ΕΦΚΑ, στις οποίες εμπíπτουν και οι υπό εξέταση εισφορές κλάδων επικουρικής & εφάπαξ που παρακρατήθηκαν από τις μισθολογικές αποδοχές των ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ για μισθολογικές περιόδους 2019-2020 και που λόγω των ως άνω νομοθετικών τροποποιήσεων της βάσης υπολογισμού των απαιτητών εισφορών σε χαμηλότερο ύψος, απώλεσαν επιγενομένως το νόμιμο έρεισμά τους και κατέστησαν αχρεώστητες, δεν τίθεται καμία άλλη προϋπόθεση για την πίστωση των ποσών προς επιστροφή στους λογαριασμούς των δικαιούχων πλην της διαδικαστικής προϋπόθεσης της υποβολής αίτησης και της ουσιαστικής προϋπόθεσης της μη ύπαρξης ασφαλιστικών οφειλών προς συμψηφισμό (βλ. και ως άνω Εγκύκλιο ΕΦΚΑ 33/2018 που ορίζει τη διαδικασία επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών σε μισθωτούς και καταλαμβάνει και τις εισπραττόμενες εισφορές ΕΤΕΑΕΠ, ήδη πριν την κατάργησή του και την καθολική διαδοχή του e-ΕΦΚΑ από 01/03/2020).

Η φορολογική ενημερότητα των ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των νόμων τασσόμενων προϋποθέσεων για την επιστροφή των δικαιούμενων ποσών ανεξαρτήτως του ύψους στο οποίο ανέρχονται (άνω ή κάτω των € 1500) και συνεπώς, η προσθήκη του αυτοματοποιημένου ελέγχου φορολογικής ενημερότητας των αιτούντων μέσω της web εφαρμογής που έθεσε σε παραγωγική λειτουργία ο e-ΕΦΚΑ για την επιστροφή εισφορών επικουρικής & εφάπαξ που έχει παρακρατήσει αχρεωστήτως επί τριετία, ερείδεται επί εσφαλμένης νομικής προϋπόθεσης.

Πρόσθετο προβληματισμό εγείρει το γεγονός ότι η συγκεκριμένη παράμετρος που θέτει ο e-ΕΦΚΑ για τον έλεγχο της συνδρομής φορολογικής ενημερότητας στα πρόσωπα των ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις τακτικές διοικητικές διαδικασίες και τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών που έχει υλοποιήσει για τις λοιπές κατηγορίες ασφαλισμένων, όπως επί παραδείγματι: α) την ηλεκτρονική υπηρεσία «Αίτηση Επιστροφής Αχρεωστήτως Καταβληθέντων» για ελεύθερους επαγγελματίες, αυτοτελώς απασχολούμενους και αγρότες, που διατίθεται στον ιστότοπο του e-ΕΦΚΑ και τους Ατομικούς Λογαριασμούς των ασφαλισμένων, μέσω της οποίας πλέον υποστηρίζεται η τακτική διαδικασία διαχείρισης των συμψηφισμών / επιστροφών εισφορών στους μη μισθωτούς⁸, β) την πλατφόρμα υποβολής αιτήσεων από τραπεζοϋπαλλήλους για την επιστροφή

⁸ Βλ. Εγκύκλιο e-ΕΦΚΑ 42/2022 με ΘΕΜΑ: "Διαδικασία συμψηφισμού και επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών Μη Μισθωτών ασφαλισμένων, Ελεύθερων Επαγγελματιών, Αυτοαπασχολούμενων και Αγροτών - Ηλεκτρονική Υπηρεσία υποβολής αίτησης" που επαναλαμβάνει ότι «Στους δικαιούχους επιστρέφεται άτοκα το υπόλοιπο ποσό που προκύπτει μετά από συμψηφισμό με τις πάσης φύσεως καθυστερούμενες οφειλές, ρυθμισμένες ή μη, των δικαιούχων προς τον e- Ε.Φ.Κ.Α. και τους τρίτους φορείς, για τους οποίους ο e-ΕΦΚΑ συνεισπράττει ασφαλιστικές εισφορές».

Η διαδικασία επεξεργασίας της αίτησης μέσω της νέας ηλεκτρονικής υπηρεσίας που είναι διαθέσιμη από τον Ατομικό Λογαριασμό του ασφαλισμένου στον ιστότοπο του e-ΕΦΚΑ (Εισφορές Μη Μισθωτών e-ΕΦΚΑ --> Ηλ. Υπηρεσίες --> Δικαιώματα Κοινωνικής Ασφάλισης --> Επιστροφές --> "Αίτηση Επιστροφής Αχρεωστήτως Καταβληθέντων", περιγράφεται ως εξής: «Μετά την υποβολή της αίτησης ακολουθεί, αυτοματοποιημένα, η διαδικασία επεξεργασίας και ο συμψηφισμός/επιστροφή του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού. Ειδικότερα τα στάδια υποβολής και επεξεργασίας της αίτησης περιλαμβάνουν - έλεγχο της ύπαρξης αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού - έλεγχο της ύπαρξης ληξιπρόθεσμων οφειλών μη βεβαιωμένων και βεβαιωμένων στο ΚΕΑΟ (ρυθμισμένων και μη) - διενέργεια συμψηφισμού με ληξιπρόθεσμες μη βεβαιωμένες οφειλές από 1/1/2017 και με βεβαιωμένες στο ΚΕΑΟ (ρυθμισμένες και μη) εφόσον υπάρχουν - πίστωση του υπολειπόμενου ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό (IBAN) που θα δηλωθεί - ενημέρωση του ασφαλισμένου, για το αποτέλεσμα της διαδικασίας συμψηφισμού/επιστροφής μέσω των ηλεκτρονικών υπηρεσιών (Εισφορές Μη Μισθωτών e-ΕΦΚΑ --> Ηλ. Υπηρεσίες --> Δικαιώματα Κοινωνικής Ασφάλισης --> Επιστροφές --> Επιστροφές Εισφορών) και με mail που αποστέλλεται στην δηλωθείσα δ/ση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας (e-mail) ("Ατομικά Στοιχεία- email").

αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών κλάδου ασθενείας σε χρήμα του τ. ΤΑΥΤΕΚΩ που παρακρατήθηκαν από τους εργοδότες τους (Τραπεζικά Ιδρύματα) την περίοδο από 01.01.2017 έως 31.01.2020, η οποία είναι διαθέσιμη από τις 19/12/2022 στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς μισθωτούς στον ιστότοπο του e-ΕΦΚΑ, χωρίς στις ανωτέρω περιπτώσεις κατά την ηλεκτρονική επεξεργασία των αιτημάτων να ελέγχεται η φορολογική ενημερότητα των δικαιούχων, τις διαδικασίες που ορίζουν γ) η Εγκύκλιος e-ΕΦΚΑ 39/2023 για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών στους απασχολούμενους αποκλειστικά ως εργάτες γης που αμείβονται με εργόσημο μετά από ολοκλήρωση των εκκαθαρίσεων ετών 2020-2022 και δ) η εκδοθείσα όλως προσφάτως Εγκύκλιος e-ΕΦΚΑ 44/2023 με θέμα: «*Επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών σε δικαιούχους ασφαλισμένους που απασχολούνται στο δημόσιο τομέα με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και σε εργοδότες του δημοσίου τομέα: - διαδικασία συμψηφισμού και επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών στον e-ΕΦΚΑ - διαχείριση αιτήσεων που έχουν ήδη υποβληθεί από 01/01/2017 - Επιστροφή εισφορών κλάδου κύριας σύνταξης που καταβλήθηκαν αχρεώστητα έως 31/12/2016 στο Δημόσιο και από 01/01/2017 έως 31/12/2019 στον e-ΕΦΚΑ*», καθώς και ε) τις λοιπές περιπτώσεις μηχανογραφικής διαχείρισης αιτημάτων επιστροφής αχρεωστήτων καταβληθέντων με την έκδοση Αποφάσεων Επιστροφής Εισφορών (ΑΠ.ΕΠ.) από τους Προϊσταμένους Τοπικών Διευθύνσεων e-ΕΦΚΑ (π.χ. για επιστροφές εισφορών έως 31/12/2016, κατόπιν έκδοσης Αποφάσεων Ακύρωσης Μετατροπής Ασφάλισης (ΑΚΜΕΤ) σε συνέχεια μηχανογραφικών - ουσιαστικών ελέγχων κλπ.), για τη διεκπεραίωση των οποίων δεν ζητείται η προσκόμιση αποδεικτικών φορολογικής ενημερότητας ούτε ελέγχεται εάν οι δικαιούχοι είναι φορολογικά ενήμεροι για την πίστωση των επιστρεφόμενων ποσών στους τραπεζικούς τους λογαριασμούς ανεξαρτήτως του ύψους του ποσού της επιστροφής.

II. Επιπροσθέτως, δεν θα πρέπει να παροράται ότι ναι μεν οι διατάξεις περί φορολογικής ενημερότητας έχει κριθεί ότι εισάγουν θεμιτό περιορισμό του ατομικού δικαιώματος στην οικονομική ελευθερία που κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος, σε συμφωνία με τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας κατ' αρθ. 25 παρ. 1 του Συντάγματος καθώς και το άρθρο 106 παρ. 2 του Συντάγματος κατά το οποίο η ιδιωτική οικονομική πρωτοβουλία δεν είναι επιτρεπτό να αναπτύσσεται σε βάρος της εθνικής οικονομίας, εντούτοις η φορολογική ενημερότητα δεν παύει να αποτελεί διοικητικό μέτρο, η θέσπιση του οποίου αναδράμει στο 1952 και στο σκληρό πυρήνα του έχει τον έλεγχο της συμμόρφωσης των οφειλετών με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις, την περιστολή της φοροδιαφυγής και τη διαφύλαξη του δημοσίου χρήματος⁹. **Λόγω ακριβώς του περιοριστικού συνταγματικής κατοχυρωμένων**

⁹ Δεδομένης της ιστορικότητας του θεσμού της φορολογικής ενημερότητας, είναι χρήσιμο να συνεκτιμηθούν οι διαχρονικές δικαιολογητικές στοχεύσεις του ιστορικού νομοθέτη για την εξυπηρέτηση διακριτών σκοπών δημοσίου συμφέροντος: αρχικώς, με την παλαιά διάταξη του αρθ. 9 παρ. 2 Ν. 2097/1952 προτάχθηκε η πιμωρητική / αστυνομική λειτουργία του θεσμού έναντι των μη φορολογικά ενήμερων πολιτών. Στη συνέχεια, με τις διατάξεις του Ν. 1882/1990, η φορολογική ενημερότητα μετατράπηκε σε διασφαλιστικό των συμφερόντων του Δημοσίου και αμιγώς εισπρακτικό θεσμό. Αξίζει να σημειωθεί ότι στις προπαρασκευαστικές εργασίες του Ν. 1882/1990 με τίτλο «Μέτρα για την περιστολή της φοροδιαφυγής, διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις» που στο αρθ. 26 περιείχε εξουσιοδοτική διάταξη για το δικαιολογητικό του αποδεικτικού ενημερότητας, αναφέρεται ότι επιδιώκεται «η προστασία των συμφερόντων του Δημοσίου και η ταχύτερη είσπραξη των βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων τους από τους αμελείς και δύστροπους οφειλέτες». Με την εισαγωγή του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Ν. 4174/2013), ο θεσμός της φορολογικής ενημερότητας αποτελεί κεντρικό εργαλείο συμμόρφωσης των φορολογούμενων για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων ενώ στους σκοπούς δημοσίου συμφέροντος που εξυπηρετεί έχει κριθεί ότι εμπίπτει η περιστολή της φοροδιαφυγής και η διαφύλαξη του δημοσίου χρήματος. Βλ. μεταξύ άλλων, ΣτΕ Ολ. 3438/1998, 1392/2008, 1198/2012 για το αρθ. 26 Ν. 1882/90, ΔΠΡΘΕΣ 327/2015 (Προεδρική διαδικασία) για το αρθ. 12 ΚΦΔ. Ομοίως και η Γνωμ. ΝΣΚ 146/2019. Βλ. επίσης, Μ. Καλεβρόσoglou «Άρθρο 12 Αποδεικτικό ενημερότητας και βεβαίωση οφειλής» σε Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο – Τόμος Πρώτος (Άρθρα 1-39)), Επιμέλεια Γρ. Μέντη, Νομική Βιβλιοθήκη 2021, Κ. Καραγκούνη σε Ι. Φωτόπουλο/Μ. Βραχάτη,

ατομικών περιουσιακών και οικονομικών δικαιωμάτων των φορολογούμενων χαρακτήρα των διατάξεων που ενεργοποιούν τον έλεγχο φορολογικής ενημερότητας, είναι στενά ερμηνευτές και με αυξημένη συνταγματική απαίτηση για σαφήνεια και προβλεψιμότητα ως προς το πεδίο εφαρμογής τους.

Η χρήση, λοιπόν, του θεσμού της φορολογικής ενημερότητας δεν δύναται να άγει στην αδιάκριτη μεταχείριση όλων των πολιτών ως φερόμενων οφειλετών του Δημοσίου ούτε μπορεί να αποτελέσει απροϋπόθετο μηχανισμό είσπραξης δημοσίων εσόδων εκτός του θεσμικού πλαισίου που διέπει τους αυτεπάγγελτους συμψηφισμούς με χρέη προς το Δημόσιο και τις διατάξεις περί αναγκαστικής είσπραξης του ΚΕΔΕ, διότι κατ' αυτόν τον τρόπο αλλοιώνεται ο χαρακτήρας του και διατρέχει τον κίνδυνο να καταστεί υποκατάστατο μέτρο αναγκαστικής είσπραξης και εργαλείο ελέγχου φορολογικής συμμόρφωσης άνευ ετέρου. Για τους ίδιους λόγους, οι επιλογές του κανονιστικού νομοθέτη – στον οποίο ο κοινός νομοθέτης καταλείπει διαχρονικά την εξουσία, μεταξύ άλλων, να επιλέγει τις πράξεις και συναλλαγές που καταλαμβάνονται από την έκδοση του αποδεικτικού ενημερότητας, ήδη δε ευρύτατη νομοθετική εξουσιοδότηση δίδει στον Υπουργό Οικονομικών και το Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. και η παρ. 5 της αυτοαναφορικής διάταξης του αρθ. 12 του νέου ΚΦΔ -, είναι πάντοτε ελέγξιμες υπό το πρίσμα της αρχής της αναλογικότητας, μη επιδεχόμενες ερμηνευτικών εκδοχών που απομακρύνονται από τη χρήση του ΑΦΕ μόνο όπου προκρίνεται ως απολύτως πρόσφορο και αναγκαίο μέσο για την τήρηση δημοσίου συμφέροντος θεμιτών σκοπών, όπως η διασφάλιση των φορολογικών εσόδων.

Σε απόλυτη συνάφεια με τα ανωτέρω, η Διοίκηση, κατά την άσκηση της αρμοδιότητας εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη φορολογική ενημερότητα, δεν δύναται να υιοθετεί αμφιλεγόμενες ή αυθαίρετες ερμηνευτικές εκδοχές των ισχυόντων κανόνων δικαίου ώστε να επεκτείνει τους φορολογικούς ελέγχους εκεί που δεν υπάρχει υποψία μη φορολογικής συμμόρφωσης και / ή να κάνει χρήση της φορολογικής ενημερότητας ως γενικευμένου μέσου διοικητικού καταναγκασμού για τη συστηματική απόδειξη της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων εκ μέρους των διοικουμένων. Αντίστοιχα, δεν επιτρέπεται να θεσπίζει με εσωτερικά έγγραφα κανόνες που διαστέλλουν το κανονιστικό εύρος των περιγραφικών εννοιών των πράξεων και συναλλαγών για τις οποίες τάσσεται ως αναγκαία η φορολογική ενημερότητα διότι αφενός η θέσπιση των κανόνων δικαίου έχει ανατεθεί από το Σύνταγμα αποκλειστικά στο νομοθέτη αφετέρου η υιοθέτηση ερμηνείας κανόνων δικαίου που καταλείπει απροστάτευτα τα υποκείμενα δικαίου, κυρίως μέσω της επιβολής υπέρμετρα επαχθών περιορισμών της οικονομικής τους ελευθερίας, αντιστρατεύεται την αρχή της αναλογικότητας.

Στην υπό εξέταση περίπτωση, ο e-ΕΦΚΑ, με το υπ' αριθ. πρωτ. 180696/10.04.2023 Γενικό Έγγραφο, ήτοι με ένα εσωτερικό έγγραφο χωρίς κανονιστική ισχύ, θέτει νέα προϋπόθεση για την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών στους ασφαλισμένους τ. ΕΤΑΑ, η οποία δεν προβλέπεται στο νόμο ούτε βρίσκει έρεισμα σε αυτόν. Εισάγει δε ψευδοερμηνευτική ρύθμιση εφόσον στην περιγραφική έννοια «της είσπραξης χρημάτων ή της εξόφλησης τίτλων πληρωμής από το Δημόσιο Τομέα», δηλαδή στις

Β. Βύζα κλπ., Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας - Συστηματική κατ' άρθρο ερμηνεία Ν 4174/2013, Συλλογικό Έργο, Εκδόσεις Σάκκουλα 2018, άρθρο 12, σελ. 246-260, Γ. Χατζάκη, «Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας – Πότε απαιτείται η προσκόμιση ΑΦΕ για είσπραξη χρημάτων», ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ, 44/2008, σ. 1462-1467, Χ. Κοντογιάννη, «Το διοικητικό μέτρο του Αποδεικτικού Φορολογικής Ενημερότητας (Α.Φ.Ε.) Θέσπιση – Εφαρμογή – Κριτική», ΔΦΝ 2007, σ. 916.

πληρωμές από το Δημόσιο για τις οποίες όταν το ποσό υπερβαίνει τα χίλια πεντακόσια ευρώ (€ 1500) χρειάζεται η προσκόμιση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας, συγκαταλέγει τις επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών στους ασφαλισμένους. Επισημαίνεται ότι η προσκόμιση ΑΦΕ δεν απαιτείται σε κάθε πληρωμή από το Δημόσιο αλλά προδήλως αναφέρεται σε δημοσιονομικές δαπάνες του ΚΔΛ που ταυτόχρονα ελλοττώνουν τον προϋπολογισμό του Δημοσίου (π.χ. αμοιβές, επιχορηγήσεις κλπ.) και όχι σε επιστροφές πλεονασμάτων, δηλαδή σε υπερβάλλουσες εισπράξεις / παρακρατήσεις ασφαλιστικών εισφορών που έχουν εγγραφεί ως έσοδα στον προϋπολογισμό του ασφαλιστικού Φορέα χωρίς νόμιμη αιτία και που ανήκουν είτε εξαρχής είτε επιγενομένως στους ίδιους τους ασφαλισμένους.

Κατ' αυτόν τον τρόπο, ο e-ΕΦΚΑ προβαίνει σε αυθαίρετη ερμηνευτική εξειδίκευση της γραμματικής διατύπωσης του άρθρου 1 της ΠΟΛ 1274/2013, επεκτείνοντας οίκοθεν τους συναλλακτικούς περιορισμούς καθ' υπέρβαση του κανονιστικού πεδίου εφαρμογής της διάταξης με την οποία ο κανονιστικός νομοθέτης οριοθετεί και κατονομάζει τις πράξεις και τις συναλλαγές για τις οποίες πρέπει να αξιώνεται η φορολογική ενημερότητα του εισπράττοντος. Μάλιστα, ενδιαφέρον έχει και ο τρόπος που ο e-ΕΦΚΑ υπολογίζει το πλαφόν των € 1500, συναθροίζοντας όλα τα επί μέρους (χαμηλότερα των € 1500) επιστρεφόμενα ποσά διαφορετικών μισθολογικών περιόδων για όλη τη χρονική περίοδο αναφοράς που καταχωρείται στην αίτηση επιστροφής.

Στο ίδιο συμπέρασμα, ήτοι στο γεγονός ότι ο e-ΕΦΚΑ αξιώνει να είναι φορολογικά ενήμεροι οι ασφαλισμένοι για πράξεις / πιστώσεις για τις οποίες δεν υπάρχει τέτοια υποχρέωση, αγόμαστε και από τη ratio της θέσπισης της φορολογικής ενημερότητας ως αναγκαίας για εισπράξεις από φορείς του Δημοσίου Τομέα άνω των € 1500, που έγκειται στον έλεγχο ύπαρξης τυχόν φορολογικής οφειλής του εισπράττοντος για τη συμψηφιστική εξόφληση αυτής με παρακράτηση της απαίτησής του, δηλαδή ως μηχανισμού οίκοθεν συμψηφισμού ανταπαιτήσεων φορολογούμενου και φορολογικής Διοίκησης [βλ. αρθ. 75 ΚΕΔΕ και αρθ. 48 ΚΦΔ]. Ωστόσο, όπως αναλυτικώς προεκτέθηκε, οι απαιτήσεις από αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές των ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ είναι από κάθε άποψη ανεπίδεκτες συμψηφισμού με φορολογικές οφειλές και ο e-ΕΦΚΑ δεν νομιμοποιείται να προβεί σε παρακράτηση των δικαιούμενων ποσών και απόδοση αυτών στην Α.Α.Δ.Ε.

Αλλά και σε κάθε περίπτωση δεν συντρέχουν οι ουσιαστικές προϋποθέσεις συμψηφισμού εφόσον ελλείπει η αμοιβαιότητα των απαιτήσεων (ασφαλιστική απαίτηση κατά του e-ΕΦΚΑ που είναι φορέας εκτός Κεντρικής Διοίκησης - φορολογική απαίτηση της ΑΑΔΕ, βλ. και ΠΟΛ 1022/2012). Εξάλλου, όπου ο νομοθέτης θέλησε τη συμψηφιστική παρακράτηση επιστρεφόμενων απαιτήσεων μεταξύ φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, κατά παρέκκλιση των ουσιαστικών προϋποθέσεων συμψηφισμού δηλαδή χωρίς να συντρέχει αμοιβαιότητα των συμψηφιζομένων απαιτήσεων, το προέβλεψε ρητώς και ειδικώς, όπως επί παραδείγματι, με τη διάταξη της υποπαραγράφου ΙΑ. 2 της παραγράφου ΙΑ του άρθρου Πρώτου του Ν. 4254/2014 που ορίζει ότι «[...] ποσά που προέρχονται από επιστροφές φόρου προστιθέμενης αξίας και φόρου εισοδήματος για τα οποία έχει εκδοθεί και εκκαθαριστεί το σχετικό ατομικό φύλλο έκπτωσης, συμψηφίζονται υποχρεωτικά με οφειλές προς τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης και αποδίδονται υπέρ των οικείων ασφαλιστικών οργανισμών [...]» και που σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση «αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της διαδικασίας εισπράξεως των εισφορών αλλά και στην βελτιωμένη λειτουργία και συνεργασία των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης έτσι ώστε προτού επιστραφούν ποσά που αφορούν σε φόρο προστιθέμενης αξίας ή φόρο εισοδήματος να ελέγχεται η ύπαρξη οφειλών στους φορείς κοινωνικής

ασφάλισης και εφόσον υφίστανται τέτοιες οφειλές να χωρεί συμψηφισμός αυτών με το ποσό της επιστροφής».

Συνεπώς, η απάντηση που προσήκει επί του ανωτέρω ερωτήματος είναι ότι δεν προβλέπεται από το νόμο η φορολογική ενημερότητα των ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ ως προϋπόθεση για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών επικουρικής & εφάπαξ ποσού άνω των € 1500.

Το γεγονός ότι, εν προκειμένω, ο e-ΕΦΚΑ μεταχειρίζεται τις απαιτήσεις των ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ ως εμπόμπουσες στην έννοια της «είσπραξης χρημάτων ή εξόφλησης τίτλων πληρωμής» για τις οποίες απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας εφόσον υπερβαίνουν τα χίλια πεντακόσια ευρώ (€ 1500), κατά παρέκκλιση από τις ως άνω ειδικές κοινωνικοασφαλιστικές διατάξεις που διέπουν την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών αλλά και τις ίδιες τις φορολογικές διατάξεις περί πράξεων και συναλλαγών για τις οποίες απαιτείται η φορολογική ενημερότητα, προσβάλλει καταφανώς την οικονομική ελευθερία των δικαιούχων και γεννάει μια σειρά από πρόσθετα ζητήματα που έγκεινται στο ότι μέσω της web εφαρμογής: α) οι ασφαλισμένοι υπόκεινται σε αυτοματοποιημένο έλεγχο φορολογικής ενημερότητας ο οποίος όταν δεν είναι επιτυχής δεν οριστικοποιείται η αίτησή τους μέσω της παρεχόμενης ηλεκτρονικής υπηρεσίας, β) σε περίπτωση ανεπιτυχούς ελέγχου, τα προς επιστροφή ποσά δεν πιστώνονται στους λογαριασμούς των αιτούντων αλλά επί του παρόντος, έχουν παρακρατηθεί από τον e-ΕΦΚΑ.

Σημαντικός αριθμός δικαιούχων έχει αποκλειστεί από τη λυσιτελή διεκπεραίωση των συγκεκριμένων απαιτήσεων δοθείσας της μη οριστικοποίησης των ηλεκτρονικών αιτήσεων λόγω αρνητικού αποτελέσματος ή τεχνικής αδυναμίας ολοκλήρωσης του αυτοματοποιημένου ελέγχου [η Ανεξάρτητη Αρχή έχει υποδεχτεί περιπτώσεις ασφαλισμένων με ρυθμισμένες φορολογικές οφειλές αλλά και φορολογικά ενήμερων για τους οποίους, για τον οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι επιτυχής ο φορολογικός έλεγχος π.χ. λόγω εμπλοκής του Α.Φ.Μ. τους με υποχρεώσεις κληρονομιάς, λόγω της ιδιότητας μη υποχρέων υποβολής φορολογικών δηλώσεων κατά την τελευταία 5ετία ως κατοίκων εξωτερικού κλπ.], σε συνδυασμό με το γεγονός ότι δεν γίνεται έστω «εξωηλεκτρονική» επεξεργασία των αιτημάτων και κατ' επέκταση δεν επιστρέφονται οι εισφορές ακόμα και σε όσους έχουν λάβει έντυπα Αποδεικτικά Ενημερότητας για «είσπραξη χρημάτων από Φορείς του Δημοσίου (πλην Κεντρικής Διοίκησης)» και Φορέα Κατάθεσης τον e-ΕΦΚΑ από τις κατά τόπον αρμόδιες Δ.Ο.Υ.

III. Τελικές διαπιστώσεις

Αντί σύνοψης, επαναφέρουμε τις παρατηρήσεις που έχουμε διατυπώσει επί συναφών ζητημάτων στο παρελθόν και συγκεκριμένα ότι:

1. η μη επίκαιρη απόδοση στους ασφαλισμένους των δικαιούμενων ποσών από αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές προκαλεί α) τη σημαντική ανισορροπία μεταξύ αμοιβαίων υποχρεώσεων ασφαλισμένων και e-ΕΦΚΑ λαμβανομένου υπόψη ότι οι ασφαλισμένοι καλούνται να ανταποκρίνονται υπερεντατικά και εμπρόθεσμα στα κοινωνικοασφαλιστικά βάρη που επωμίζονται άλλως επιβαρύνονται με προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής από την πρώτη ημέρα καθυστέρησης πληρωμής, απειλούνται με την εις βάρος τους λήψη μέτρων αναγκαστικής είσπραξης κλπ., την ίδια στιγμή που ο e-ΕΦΚΑ προσδιορίζει μονομερώς το χρόνο που θα

εκπληρώσει τη υποχρέωσή του για συμψηφισμό / επιστροφή ποσών που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως, τα οποία κατά κανόνα παρακρατάει για σημαντικό χρόνο και δη αζημίως, δηλαδή ατόκως β) τον κλονισμό της εμπιστοσύνης των ασφαλισμένων προς τον κοινωνικοασφαλιστικό Φορέα από την επανειλημμένη παραβίαση της υποχρέωσής του για σαφή και αξιόπιστη τεκμηρίωση των υπηρεσιών που παρέχει εφόσον καταγράφεται, σε επίπεδο πάγιας διοικητικής πρακτικής, η αόριστη ενημέρωση των δικαιούχων για τον ακριβή χρόνο συμψηφισμού με βεβαιωμένες οφειλές στο ΚΕΑΟ / πίστωσης των επιστρεπτέων ποσών στο λογαριασμό τους, γ) την καθίδρυση της ευθύνης του e-ΕΦΚΑ έναντι των δικαιούχων των οποίων προσβάλλεται το προστατευτέο από το Άρθρο 1 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ περιουσιακό δικαίωμα μέσω της, καθ' υπέρβαση του ευλόγου χρόνου, συστηματικής αποστέρησης ποσών που τους οφείλονται, για λόγους που εμπίπτουν αποκλειστικά στη σφαίρα επιρροής του Φορέα¹⁰

2. για τη μαζική και κεντροκοποιημένη διαχείριση των αιτημάτων των ασφαλισμένων σε περιβάλλον ηλεκτρονικής διακυβέρνησης του e-ΕΦΚΑ θα πρέπει να τηρούνται απαρεγκλίτως από το δημόσιο πάροχο των ηλεκτρονικών υπηρεσιών όλες οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την κείμενη ελληνική, ενωσιακή και διεθνή νομοθεσία και τις Πολιτικές Ορθής Χρήσης που διέπουν τις Διαδικτυακές Υπηρεσίες, να υιοθετούνται αυστηρά πρωτόκολλα ασφαλείας των δεδομένων και προστασίας των χρηστών από τους δυνητικούς κινδύνους που συναρτώνται με την ηλεκτρονικοποίηση των συναλλαγών και να αίρονται όλα τα τεχνικά προσκόμματα (π.χ. αυτοματοποιημένοι έλεγχοι, σχεδιαστικά χαρακτηριστικά των εφαρμογών, προσθήκη παραμέτρων στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες κλπ.) που αντί της διευκόλυνσης και απλούστευσης των συναλλαγών, άγουν σε αποκλεισμό των συναλλασσόμενων από την πρόσβαση σε υπηρεσίες που ο e-ΕΦΚΑ θέτει σε παραγωγική λειτουργία. Σημειωτέον ότι η ηλεκτρονική διεκπεραίωση μπορεί να προωθείται ως κατ' εξοχήν προτιμώμενη αλλά όχι ως αποκλειστική επιλογή για τις κοινωνικοασφαλιστικές συναλλαγές. Επιτάσσεται η παράλληλη διατήρηση εξω - ηλεκτρονικών διαδικασιών διαχείρισης των υποθέσεων των ασφαλισμένων, πολύ περισσότερο όταν οι παρεχόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες έχουν μεγάλο βαθμό ανελαστικότητας, υποστηρίζουν είτε εξ ορισμού είτε λόγω σχεδιαστικών παραμέτρων όχι το σύνολο αλλά μόνο μερικώς τα αιτήματα και / ή συγκεκριμένες κατηγορίες αιτημάτων και / ή δεν έχουν εκείνο το βαθμό ωριμότητας ώστε να χαρακτηρίζονται ως ψηφιακές εξ ορισμού (digital by default)
3. ιδιαίτερη μνεία θα πρέπει να γίνει στην ανάγκη για την επικαιροποιημένη λήψη μέτρων διασφάλισης της ουσιαστικής ενημέρωσης, της αποτελεσματικής προσφυγής και της εξυπηρέτησης του πολίτη. Οι αναφερόμενοι περιγράφουν δυσχέρειες στην επικοινωνία και έλλειψη πρόσφορων διαύλων για την εξεύρεση λυσιτελών τρόπων διεκπεραίωσης των υποθέσεών τους¹¹. Ακολούθως,

¹⁰ Βλ. ενδεικτικά, υπ' αριθ. πρωτ. 310171/46443/2022 έγγραφη παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη με θέμα: «Ζητήματα διαχείρισης πιστωτικών υπολοίπων από εισφορές μη μισθωτών ασφαλισμένων που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως στον e-ΕΦΚΑ από 01/01/2020», σε χρόνο που δεν διεκπεραιώνονταν αιτήσεις επιστροφής εισφορών αλλά γινόνταν μαζική παρακράτηση και αυτοματοποιημένη μετάπτωση των πιστωτικών υπολοίπων από επιστρεφόμενα σε συμψηφιστέα με μελλοντικές εισφορές, με την οποία ζητήθηκε μεταξύ άλλων: α) η ενεργοποίηση ηλεκτρονικής υπηρεσίας για την υποβολή αίτησης επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών και β) η παράλληλη μηχανογραφική διεκπεραίωση των αιτήσεων από τις Τοπικές Διευθύνσεις του e-ΕΦΚΑ.

¹¹ Προκειμένου να καταδειχθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ασφαλισμένοι τ. ΕΤΑΑ κατά τη συναλλαγή τους με τον e-ΕΦΚΑ, παρατίθεται αμέσως κατωτέρω η αντιπροσωπευτική περίπτωση της έμμισθης δικηγόρου Α. Β., που προσέφυγε στην Ανεξάρτητη Αρχή με την υπ' αριθ. υποθ. 336285 αναφορά. Για την υπόθεσή της, απευθύναμε την από 06/06/2023 ηλεκτρονική

επαναφέρουμε την πρόταση ότι στο χρήστη των ηλεκτρονικών υπηρεσιών θα πρέπει να παρέχονται πρόσθετα στοιχεία επικοινωνίας της οργανωτικής μονάδας ή του Τμήματος που ορίζεται ως Σημείο Επαφής και / ή Υπεύθυνος (Contact Service / Contact Person) ή Διαχειριστής ανά ηλεκτρονική υπηρεσία / κατηγορία αιτημάτων, ανεξαρτήτως της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ των περισσότερων τμημάτων του e-ΕΦΚΑ. Επισημαίνεται ότι με την καλύτερη οργάνωση των διαύλων επικοινωνίας μεταξύ ασφαλισμένων – e-ΕΦΚΑ, αφενός καθίσταται εφικτή η υιοθέτηση δομικών / τομεακών λύσεων κατόπιν ομαδοποίησης και καταγραφής συναφών αιτημάτων του πληθυσμού αναφοράς από τμήματα / υπηρεσίες που έχουν την τεχνογνωσία / ειδικευση, αφετέρου αξιολογούνται καλύτερα οι υφιστάμενοι μηχανισμοί του Φορέα και εξάγονται αξιόπιστα δεδομένα για τον ανασχεδιασμό, την αναθεώρηση, την αναπροσαρμογή και εν τέλει τη βελτιστοποίηση των υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες, με επίκεντρο τις ανάγκες και τις συνθήκες των τελευταίων¹².

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε για τις άμεσες και συντονισμένες ενέργειες των συναρμοδίων Διευθύνσεων του e-ΕΦΚΑ για τη θεραπεία των ζητημάτων νομιμότητας που ανακύπτουν και εμποδίζουν την οριστική διευθέτηση της επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών επικουρικής & εφάπαξ στους εμπίσθους δικηγόρους, μισθωτούς μηχανικούς και υγειονομικούς και αμειβόμενους με Δ.Π.Υ. ασφαλισμένους τ. ΕΤΑΑ, που εκκρεμεί για χρόνο που υπερβαίνει κατά πολύ το εύλογο και συγκεκριμένα:

α) να αποκαταστήσετε την τακτική εξω -ηλεκτρονική διοικητική διαδικασία διαχείρισης αιτημάτων επιστροφής, που επί του παρόντος δεν τυγχάνουν υποδοχής ούτε διεκπεραιώνονται με κανέναν ηλεκτρονικό ή εξω – ηλεκτρονικό τρόπο, μέσω των Τοπικών Διευθύνσεων e-ΕΦΚΑ, εφόσον είναι αναγκαίο, να προβείτε σε εκείνες τις μηχανογραφικές εφαρμογές στο σύστημα εσόδων (ΟΠΣ e-ΕΦΚΑ) που θα

αλληλογραφία προς τη Διεύθυνση Εισφορών Μισθωτών και την Τοπική Διεύθυνση e-ΕΦΚΑ στην οποία υπάγεται, ζητώντας 1. να μας παρασχεθεί ενημέρωση για το χρόνο πίστωσης του δικαιούμενου ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό της ασφαλισμένης και 2. δοθέντος ότι ανακύπτει το ευρύτερο ζήτημα του σημείου επαφής μεταξύ e-ΕΦΚΑ – ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ για τη συγκεκριμένη κατηγορία αιτημάτων επιστροφής εισφορών εμπίσθων / μισθωτών, να μας γνωστοποιηθούν τα Τμήματα περιφερειακών και / ή της κεντρικής υπηρεσίας της Διεύθυνσης Μισθωτών που είναι αρμόδια για τη συναλλαγή με τους ασφαλισμένους, τη διαχείριση / διεκπεραίωση των αιτημάτων τους και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν κατά την ηλεκτρονική υποβολή, προκειμένου να τους κατευθύνουμε σχετικά. Το Τμήμα Ασφάλισης & Εισφορών της συγκεκριμένης Τοπικής Διεύθυνσης, μας παρέιχε αναλυτική ηλεκτρονική ενημέρωση στις 07/06/2023 που παραθέτουμε επί λέξει: «[...] σε συνέχεια του ηλεκτρονικού σας μηνύματος, αναφορικά με την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών της ασφαλισμένης Β.Α., θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι η διαδικασία της επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών γίνεται κατόπιν ηλεκτρονικής αίτησης της ίδιας με κωδικούς taxisnet, στην οποία δεν εμπλέκεται καθόλου ο φορέας μας. Στη συνέχεια ενημερώνεται στο email που έχει καταχωρήσει η ίδια, αν η αίτηση που υπέβαλε είναι εγκριτική ή απορριπτική. Σε περίπτωση που η αίτησή της έχει εγκριθεί, κάτι που αποκλειστικά η ίδια είναι σε θέση να γνωρίζει, το ποσό της επιστροφής θα έχει καταβληθεί μέχρι 18/5/2023 και θα αναγράφεται στην πλατφόρμα που εκείνη έχει πρόσβαση. Σε αντίθετη περίπτωση, εφόσον η αίτησή της είναι απορριπτική, θα πρέπει να συνδεθεί στην πλατφόρμα του ΚΕΑΟ για να ενημερωθεί για την περίπτωση που εκκρεμεί κάποια οφειλή στο πρόσωπό της. Σε μεταγενέστερο χρόνο, εάν υφίσταται οφειλή γίνεται επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών της ΑΑΔΕ και του ΕΦΚΑ και ενημερώνεται ηλεκτρονικά από τις ανωτέρω υπηρεσίες. Σε κάθε περίπτωση οι Τοπικές Διευθύνσεις δεν έχουν καμία πρόσβαση στις ανωτέρω πλατφόρμες και δεν έχουν τη δυνατότητα να παράσχουν σχετικές πληροφορίες. Για περισσότερες διευκρινίσεις μπορείτε να απευθύνεστε στο Τμήμα Επιχειρησιακής Υποστήριξης Εφαρμογών Μισθωτών στο email: tm.yposefarmmsth@efka.gov.gr [...]». Παραταύτα, στην παρατιθέμενη περίπτωση, ούτε απορριπτική ήταν η αίτηση της ενδιαφερομένης ούτε πιστώθηκε το δικαιούμενο ποσό μέχρι τις 18/05/2023 στο λογαριασμό της. Εν τέλει, η αίτηση επεξεργάστηκε και διεκπεραιώθηκε με τις επόμενες αιτήσεις που υποβλήθηκαν έως 27/06/2023, χωρίς, μάλιστα, να σταλεί στην ασφαλισμένη ενημερωτικό ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail) για την πίστωση του ποσού, όπως ορίζεται στο υπ' αριθ. πρωτ. 180696/10.04.2023 Γενικό Έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Εισφορών e-ΕΦΚΑ.

¹² Βλ. αντίστοιχη προβληματική σε υπ' αριθ. πρωτ. 294247/20419/2022 έγγραφες επισημάνσεις του Συνηγόρου του Πολίτη, όπου διατυπώνεται η γνώμη ότι στο συγκεκριμένο περιβάλλον, επί του παρόντος, ο πολίτης αντιμετωπίζεται ως παθητικός δέκτης ψηφιακής πληροφορίας και υπηρεσιών, με αποτέλεσμα, επιπλέον, να παραβιάζονται βασικές αρχές που συνδέονται με την παροχή ολοκληρωμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών του e-ΕΦΚΑ, όπως: 1. η αρχή της διαφάνειας και εξωστρέφειας που επιτάσσει τη δημοσίευση των όρων και προϋποθέσεων χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών προκειμένου να καθίσταται εφικτός ο έλεγχός τους, 2. η αρχή της προσαρμοστικότητας που επιτάσσει την προσαρμογή των υφιστάμενων υποδομών στις νέες συνθήκες και απαιτήσεις λειτουργίας και τον ανασχεδιασμό των διαδικασιών παροχής υπηρεσιών, 3. η αρχή της παροχής υπηρεσιών φιλικών προς τους χρήστες (user friendly service), 4. η αρχή της καθιέρωσης σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ χρήστη και παρέχοντος υπηρεσίες που, μεταξύ άλλων, επιτάσσει το μη αιφνιδιασμό του συναλλασσόμενου από την έκθεσή του σε κινδύνους που βρίσκονται στην αποκλειστική σφαίρα επιρροής του παρόχου.

επιτρέψουν τη διεκπεραίωση από τα κατά τόπον αρμόδια Τμήματα Ασφάλισης & Εισφορών και επιπλέον, να εκδώσετε συμπληρωματικές διευκρινιστικές Οδηγίες προς όλες τις αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες προκειμένου να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη διοικητική πρακτική διαχείρισης των επιστροφών, η ενιαία και αδιάκριτη αντιμετώπιση όλων των δικαιούχων και η απρόσκοπτη συναλλαγή των τελευταίων με το Φορέα, **β)** να παύσετε να αξιώνετε τη φορολογική ενημερότητα των ασφαλισμένων δικαιούχων αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών ποσού άνω των € 1500 που δεν εγείρεται νόμιμα, να προβείτε αμελλητί σε εκείνες τις τεχνικές προσαρμογές στην παρεχόμενη ηλεκτρονική υπηρεσία για την αφαίρεση της ηλεκτρονικής εφαρμογής αυτοματοποιημένου ελέγχου φορολογικής ενημερότητας των αιτούντων μέσω του ΟΠΣ της Α.Α.Δ.Ε. που εμποδίζει την περαιτέρω επεξεργασία των αιτήσεων επιστροφής ποσών άνω των € 1500 και να προτεραιοποιήσετε την πίστωση των επιστρεπτέων ποσών που έχουν παρακρατηθεί για τη συγκεκριμένη αιτία (ανεπιτυχή έλεγχο φ.ε.) στους λογαριασμούς των δικαιούχων, **γ)** να ορίσετε και να γνωστοποιήσετε προς τους ασφαλισμένους στοιχεία επικοινωνίας της οργανωτικής μονάδας ή του Τμήματος ή του φυσικού προσώπου που ορίζεται ως Σημείο Επαφής και / ή Υπεύθυνος (Contact Service / Contact Person) ή Διαχειριστής της ηλεκτρονικής υπηρεσίας επιστροφής εισφορών, προκειμένου να μπορούν να επικοινωνούν αποτελεσματικά τα τεχνικά προσκόμματα που αντιμετωπίζουν κατά τη χρήση της ηλεκτρονικής υπηρεσίας, **δ)** να μας παρέχετε σύννομη ενημέρωση για το χρονικό ορίζοντα οριστικής διεκπεραίωσης των εκκρεμών αιτήσεων, ειδικά σε εκείνες τις περιπτώσεις που εκκρεμούν συμψηφισμοί με βεβαιωμένες οφειλές στο ΚΕΑΟ οι οποίοι επί του παρόντος δεν πραγματοποιούνται καθώς και για τη μεθόδευση των επιστροφών σε περιπτώσεις δικαιούχων που έχουν εξαιρεθεί στο παρόν χρονικό στάδιο (π.χ. υποψήφιοι συνταξιούχοι επικουρικών συντάξεων).

Λόγω της σπουδαιότητας του ειδικότερου ζητήματος που άπτεται του γεγονότος ότι ο e-ΕΦΚΑ τάσσει ως προϋπόθεση τη φορολογική ενημερότητα των ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών επικουρικής & εφάπαξ ποσού άνω των € 1500, η παρούσα κοινοποιείται: 1. στη Διεύθυνση Νομικών Υποθέσεων e-ΕΦΚΑ, την οποία παρακαλούμε για τις απόψεις της και 2. στον Υποδιοικητή Α' e-ΕΦΚΑ, τον οποίο παρακαλούμε, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, για τις διορθωτικές ενέργειες στην παρεχόμενη ηλεκτρονική υπηρεσία.

Τέλος, προκειμένου να αναδειχθεί η κρισιμότητα εξορθολογισμού της διαδικασίας διαχείρισης των επιστροφών, παραθέτουμε, σε προσαρτημένο Κατάλογο Υποθέσεων, επιλεγμένες αντιπροσωπευτικές περιπτώσεις δικαιούχων που έχουν απευθυνθεί στην Ανεξάρτητη Αρχή και παρακαλούμε όπως επιμεληθείτε ειδικώς τη διευθέτηση των υποθέσεών τους, ήτοι την άμεση πίστωση των δικαιούμενων ποσών στους τραπεζικούς τους λογαριασμούς.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για την ειδική συνεκτίμηση των επισημάνσεών μας και προσβλέπουμε στις απόψεις και τις διορθωτικές ενέργειές σας.

Με εκτίμηση
Βέρα Θεοφυλάκτου
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Γραφείο Υποδιοικητή Α' e-ΕΦΚΑ
e-mail: ypod1@efka.gov.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

e-mail: dief.nomyoth@efka.gov.gr

Ενδιαφερόμενοι